

SLOVENSKI NAROD

'Zbija vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič vrt & Din 2.-, do 100 vrt & Din 2.50, od 100 do 300 vrt & Din 3.-, večji inzerati petič vrt & Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« selja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ODMEVI LAVALOVEGA GOVORA

Izjave francoskega zunanjega ministra so zbudile zaupanje v ohranitev miru v Evropi

Zeneva, 14. septembra. AA. Snoči je bila vsa predstavniki Male antante. Prisostvovali so ji gg. dr. Benes, Savel Radulesco in dr. Božidar Purić. Prvi jugoslovanski delegat dr. imel na dunajski seji skupščine Društva narodov.

Za ta govor vlada v vseh krogih veliko zanimanje, ker je znano, da je bila Mala antanta v vsem italijansko-ahesinskem sporu držala zelo rezerviran in nevtralen. Kaže, da bo Mala antanta tudi pri tej priliki naglasila svojo vero v Društvo narodov in v načela, na katerih stoji pakt Društva narodov.

Snoči je prvi delegat Jugoslavije dr. Purić obiskal angleškega ministra Edna, s katerim je imel daljši razgovor.

Snoči ob 7. je bil sestanek zastopnikov Balkanske zveze. Izmenjali so naziranj v zvezi z govorom, ki ga bo v imenu Balkanske zveze imel v plemenu skupščine DN g. Maksimos, ker je rumunski zunanji minister Titulescu odsoten. Ta govor bo naglašal vero Balkanske zveze v Društvo narodov in v načela, na katerih stoji pakt Društva narodov.

Po govoru zastopnika Male antante pariškega poslanika dr. Purića in zastopnika Balkanske zveze Maksimosa, bo na današnji seji skupščine Društva narodov govoril tudi turški zunanji minister Ruđič Aras o remilitarizaciji Dardanel. Glede vprašanja sankcij, ki naj jih pokreneta Velika Britanija in Francija, če bi Italija stopila v vojno z Ahesinijo, so snoči govorili, da bodo te sankcije samo gospodarske in finančne.

Utrditev prijateljstva med Francijo in Anglijo

Pariz, 14. septembra. w. »Paris Soir« piše, da je Laval povsem odločno označil stališče Francije, da je v zveščobni do pakt Društva narodov pripravljena izvajati vse njegove obveznosti. Šele včeraj se je posrečilo Lavalu ustvariti upanje v uspešnej ugodnejših razmer, kar se more razumeti tako, kakor da se mu je posrečilo pridobiti Anglijo za kolonialne ponudbe in za pritisk na ahesinskega cesarja, da pristane na posredovalne predloge. »Intransigence« pravi, da je Lavalov govor popolnoma zadostil pričakovanju francoske javnosti, ker je v njem pristal na angleške predloge, ne da bi napravil v nevarnost prijateljstvo z Italijo. Lavalu se je posrečilo doseči, da bo Anglija zopet odločno posegala v evropske zadeve, ki se morejo pojaviti v bližnji bodočnosti, predvsem glede na podunavski problem. S tem je bilo znova utrjeno francosko-angleško prijateljstvo.

Zadovoljstvo v Angliji

London, 14. septembra. AA. Angleški politični krogi tolmačijo govor predsednika francoske vlade Lavalu kot željo Francije, da za vsako ceno izpolni svoje obveznosti. Večerni listi še ne prinašajo nobenih komentarjev, vendar pa je prvi vtisk, ki ga je napravil v angleški javnosti, izreden. Splošno pozdravljajo zagotovilo, da naslanja Francija svojo politiko na pakt Društva narodov. Obžalujejo samo, ker ni Lavalov govor vseboval nobene izjave, kaj namerava storiti Francija v primeru kakšnega napada, na drugi strani pa je res, da se je tudi Hoare izogibal razpravi o sankcijah.

»Evening Standard« pripominja, da je Laval priznal, da je Francija v gotovih okoliščinah pripravljena žrtvovati svoje prijateljstvo z Italijo, če bi Italija postala kršiteljica miru.

Konferenca podpisnic Kelloggovega pakta

Zeneva, 14. septembra. d. Ameriški senator Pope, ki je že nekaj časa na potovanju po Evropi, je državnemu tajniku Hullu poslal brzoglasen poziv, naj se skliče konferenca držav, ki so podpisale Kelloggov pakt. Pri tem dopušča možnost, da izjavo povabi na konferenco bodisi Zedinjene države, Francija ali pa ena izmed dveh držav, na katerih pobudo je bil svoj čas pakt sklenjen. Namen te konference naj bi bil, da bi se proglasili potrebni ukrepi proti državi, ki bi skušala doseči svoje politične cilje z izzvano vojno. Predlagana konferenca naj bi se bavila z italijansko-ahesinskim sporom ter proglasila Italijo kot rušiteljsko svetovnega miru, če bi hotela italijanska vlada uresničiti svoje napadalne načrte proti Ahesiniji.

Odhod Hoareja in Laval na oddih

Zeneva, 14. septembra. g. Angleški zunanji minister Hoare je odpotoval v London. Tudi francoski zunanji minister Laval je za konec tedna odpotoval na svoje posestvo. Prihodnji teden se bosta zopet

vrnila v Zenevo, kjer bosta nadaljevala posvetovanja o praktični uporabi nacer kolektivne varnosti. Ni izključeno, da se bodo ti razgovori vršili skupno z italijansko delegacijo.

Italijansko stališče se ni izpremenilo

Rim, 14. septembra. AA. V tukajšnjih političnih krogih so sprejeli Lavalov govor ugodno in z velikim razumevanjem. Vsi priznavajo, da je moral ministrski predsednik države, ki opira svojo zunanjo politiko predvsem na Društvo narodov, govoriti v duhu zvestobe do pakta. Obenem izrekajo priznanje naporu, ki ga je porabil Laval, da bi spravil v sklad načela tradicionalne francoske politike s prijateljstvom napram Italiji. V Rimu obenem naglašajo, da se italijansko stališče glede italijansko-ahesinskega spora ni niti najmanj izpremenilo in da bo Italija tudi v bodoče šla po poti, ki si jo je začrtala.

Neguševa zakladnica v Londonu

Pariz, 14. septembra. AA. Današnji »Echo de Paris« poroča, da je cesar Haile Selassie že spravil svojo zakladnico v nalešč zato pripravljeno podzemeljsko skrišališče. V zakladnici je tudi zgodovinska krona cesarja Teodorja, ki jo je zaplenil lord Napier v bitki pri Magdali, a jo je kralj Jurij V. l. 1925. vrnil ahesinskemu cesarju. V zakladnici je dalje dragocena ovratnica, ki jo je po legendi nekoč nosila kraljica Saba in jo je stoletja in stoletja nosijo pri svečanih prilikah ahesinske cesarice. Sedanja krona in zezlo cesarja Haile Selassie, ki sta prav tako spravljena v tej zakladnici sta dar kralja Jurija V.

Pustolovec

velikega formata

Dober lov orožnikov v Konjicah — Mnogo žrtev prevejanega sleparja

Ljubljana, 14. septembra. V roke policijskih oblastev je prišel eden največjih pustolovcev Jugoslavije, mož, ki ga po njegovih pustolovčinah lahko primerjamo slovitemu Stranovcu, čigar memoari so pred leti izhajali v nekem ljubljanskem dnevniku.

31. avgusta so orožniki v Konjicah aretirali Petra Bavka, rojenega 18. maja 1894 v Mostarju, slikarja brez stalnega bivališča, ki se je čisto tudi izdal za Vladimirja Markovića. Ta je prišel leta 1931 na originalno misel. V Beogradu je ustanovil društvo »Slovenski jug«, ki dejansko nikoli ni obstajalo. Dal je tiskati tehnično in estetsko lepo izdelane formulirje z rodoljubnim apelom na javnost, ki jo poziva, naj prispeva za monumentalno delo o blagopokojnem kralju Aleksandru. Vsebinski del formulirjev je bila tako spretno in duhovito sestavljena in imela tako verjeten značaj, da so ji nasledili ne samo številni naši gospodarski predstavniki, razne institucije in industrije, temveč tudi najuglednejši predstavniki naše javnosti. Saj je postal žrtev tega prevejanega sleparja celo zagrebški nadškof dr. Ante Bauer, ki je podpisal za izdajo monumentalnega almanaha ki je bil sestavljen v dveh »telihi, 5000 Din.

Tukajšnja policija je prejela seznam Baukovih žrtev, ki jih je okrog 30 in vsi večinoma za zneske od 2500 do 10.000 in celo 15.000 Din. Med drugimi so akcijo »Slovenskega juga« — formulirji so bili tudi opremljeni s klubovim žigom in predsednikovim podpisom — podprli tudi tvorničar Westen z 10.000 Din, Hranilnica dravske banovine v Mariboru z 5000 Din, Mariborska tekstilna industrija Mautner za 5000 Din, mariborska tvornica Doktor in Drug za 5000 Din, »Zora« v Mariboru 3000 Din, tvorničar Woschnagg v Šoštanju za 5000 Din, znani, zdaj že pokojni beograjski veleindustrialec Vajfert je podpisal 10.000 Din, bivši finančni minister dr. Stanko Sverglja 5000 Din, tvorničar Teslić iz Siska 5000 Din, Tekstilna industrija Varaždin (Tivar) je prispevala 15.000 Din, mestna občina v Zagrebu 10.000 Din, tvornica sladkoria 10.000 Din in tako dalje brez konca in kraja. Vsak podpisnik je prejel tiskan blanket oziroma potrdilo, ki je bilo seveda tudi opremljeno z žigom »Slovenski jug« Morda bi trajale Baukove pustolovščine v nedogled, da se ni en podpisnik zanimal za društvo in njegove cilje.

Vprašanje sankcij

Zeneva, 14. septembra. d. Odbor petih je v četrti po daljši razpravi, kise jo je udeležil tuš francoski zunanji minister Laval, pooblastil svoj pododbor, naj izdela predlog s priporočili, ki bi se mogli v danih okoliščinah predložiti italijanski in ahesinski vladi kot osnova za mirno ureditev spora. Pododbor ima svoje delo končati najkasneje do ponedeljka. Če se bo po poslednji poskus poravnave ponosretil, bo odbor petih izdelal poročilo, o katerem bo sklepel svet Društva narodov.

V krogih Društva narodov se bavijo seveda že sedaj z vprašanjem, kakšne posledice bi imele za nadaljnjo akcijo Društva narodov soglasni sklep proti giasu Italije. Po določbah čl. 15 pakta Društva narodov, na podlagi katerega se vrši sedanje poravnalo postopanje, ima svet Društva narodov predložiti v svoji sklepni resoluciji predloge za mirno ureditev spora. Soglasen sprejem te resolucije se more smatrati kot zagotovljen. Ker se soglasnost ugotovi, ne da bi se štela glasova obeh sprtnih strank v sejanjem primeru Italije in Ahesinije. Verjetno je, da bo Ahesinija v skladu s svojimi po-novnimi izjavami pristala na sprejeta poročila. Člani Društva narodov ne smejo započeti vojne proti nobenemu članu Društva narodov, ki pristanejo na priporočila sveta. Če bi se pa to zgodilo, stopi v veljavo čl. 16 pakta DN. Predvsem pa se mora ugotoviti, kdo je napadalec, proti kateremu se imajo uporabiti sankcije, določene v čl. 16. Te sankcije se imajo skleniti soglasno, malo pa je verjetno, da bi se mogla v svetu Društva narodov doseči soglasnost za sankcije, katerih uporaba bi predstavljala popolno novost v zgodovini Društva narodov.

Povprašal je pri beograjski policiji, dali »Slovenski jug« dejansko obstoji in ko je prejel odgovor, da v Beogradu taka organizacija ne eksistira in tudi iz ministrstva notranjih del, da pravila te organizacije niso bila nikdar vložena ter potrjena, je postal jasno, da gre za spretno sleparijo in mahinacije prebrisane pustolovca. Zadeva je bila prijavljena policiji, ki je Bauka že dolgo iskala, saj so medtem že nekatere trdile tudi prijavitelje, da niso prejele nobenega izvoda. Toda pustolovec je izginil kakor bi se udrla zemlja pod njim. Zdej so ga naposled iztaknili v Konjicah, kjer se ga gotovo ni nihče nadejal. Bauk je priznal, da je na račun te knjige inkasiral okrog 150.000 Din. To je razvidno tudi iz seznama njegovih žrtev, a policija domneva, da je Bauk odkodoval še mnogo drugih, ki niso v seznamu. Zato naj se vsi odkodovanci javijo na tukajšnjem kriminalnem uradu (nadzornik g. Močnik) ali pa na okrognem sodišču v Celju, kamor so Bauka prepeljali.

Doma je krade žito

Sv. Križ, 14. septembra. Včeraj popoldne je prepeljal orožniška patrulja v ljubljanske sodne zapore Leopolda Kotarja iz Sv. Križa nad Litijo. Poide je že star znanec zaporov, saj je bil v tekočem letu že štirikrat aretiran. Zadnjič se je pregrešil pri sorodnikih v Gabrovki in Sv. Križu. Fant je namreč brez dela, pa bi navzile temu rad dobro živel. Zato je vmiolil doma večkrat v kašo, odkoder je odnesel več vreč žita in ga prodal za mal denar v okolici.

Njegovim domačinom se je zdelo zadnje čase čudno, da je imel fant vedno dovolj denarja za cigarete in pijačo. Začeli so mu gledati na prste in nekega večera so ga zasledili, ko je odnašal vrečo žita iz hiše. S tem je bila njegova usoda zapечатena. Prišli so orožniki in ga odvedli najprej v litjske sodne zapore. Ker pa ima preveč grehov na vesti, so ga prepe-ljali v Ljubljano, kjer se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Zakaj še niste član „Vodnikove družbe“

Ban dr. Marko Natlačen uradništvu

Slovo dosedanjega bana dr. Dinka Puca od sodelavcev

Ljubljana, 13. septembra. AA. Davi ob 8. se je dosedanj ban g. dr. Dinko Puc poslovil od uradništva banske uprave. Pri tej priliki je imel pomočnik bana g. dr. Pirkmajer na g. bana tale nagovor:

Gospod ban! Vaši oči sodelavci se od vas poslovljajo, ko zapuščate vodilno mesto dravske banovine. V času, ko ste na delovali banski upravi, smo imeli prišlo poznati v vas spretnega upravnega sosa, moza široke koncepcije in benevolentnega predpostavljenega. Z bistrim očesom ste opazovali in spoznavali potrebe prebivalstva. S čutom odgovornosti in polnim optimizma ste se lotili v težki dobi moralne in gospodarske depresije nalog in se polšteno trudili, da rešite porajajoče se probleme kar najbolje. Bodočnost bo ocenila vaše delo. Jaz sem prepričan, da vaša sorazmerno kratka doba ne bo ostala neopazena v zgodovini dravske banovine. Dopolnite mi, da se vam za vaše delo od srca zahvalim, zlasti pa vam sporočam zahvalo uradništva, kateremu ste mi pokazali vso svojo dobrohotnost in naklonjenost. Prosim vas, da nas ohranite v dobrem spominu.

G. ban dr. Dinko Puc se je zahvalil zbranim uradništvu ter v svojem govoru dejal:

Gospodje! Ko sem po smrti našega blagopokojnega kralja nastopil službo bana dravske banovine smo si dali obljubo, da bomo čuvali dediščino, ki nam jo je zapustil kralj in našemu mladem kralju izročili boljše kakor smo jo prevzeli. Po teh načelih smo se tudi ravnali v našem delu. Danes lahko konstatiramo, da sem našel v vas v tem delu razumevanje. Lahko rečem da smo ves čas delali objektivno in nepristransko. Nismo izvajali nobenih nasilij in persukcij, dasi smo preživeli v tem času volilno dobo. Jaz sem vam za vaše sodelovanje prav iskreno zahvaljujem. ML elim, da lahko imamo zadovoljenje v tem, da je bilo vse naše delovanje posvečeno službi domovine, ne pa favoriziranju kakšnega pokreta. Pri vas sem našel dobro voljo za to delo in lahko rečem, da sem mogel vedno računati na vas. Zato vam izrekam svojo iskreno zahvalo.

Ob pol 9. je novimimenovani ban g. dr. Marko Natlačen sprejel zastopnike celokupnega uradništva banske uprave, med njimi vse načelnike in šefe oddelkov, g. pomočnik dr. Otmar Pirkmajer je najprej predstavil novemu banu vse prisotne ter ga nato pozdrvil z besedami.

Gospod ban! Ko prihajate, da prevzimate te vodstvo uprave v dravski banovini, vas v imenu osovja kar. banske uprave, kakor tudi vseh podrejenih uradov, zavodov in naprav, prišerno pozdravljamo. Od srca in iskreno vsi želimo, da bi srečno vodili usodo naše banovine. Časi, v katerih prevzimate mesto bana, bodo zahtevali od vas ne samo, da se posvetite z vsjo svojo osebnostjo odgovorni službi, temveč, da ohranite in razvijate tvornost in prtvornost svojih sodelavcev, kar veliki problem, ki se danes pojavljajo, se bodo mogli reševati le s krepkim skupnim hotenjem vseh po-kanih, in le s sklopi naporu celokupnega upravnega ustroja bodo pod smotrnim vodstvom kos velikim nalogom. V osovju, ki etoji pred vami in ki je po sedanjih dispozicijah poklicano, da tvori kader vaših osovja sodelavcev, bodete našli gotovo zveste sodelavce pri vaših prizadevanjih, da poslužete trajnim interesom ože in širše domovine. Vse osovje je bilo vedno pravilno pošteno in stvarno delati ter je imelo edini cilj pred očmi, da v predanosti posluži svojemu kralju, svojemu narodu in v utrditvi državne nrši. Z zadovoljstvom lahko ugotavljam, da naš aparat ne deluje kakor strojni mehanizem brez duše brez srca ali ljubezni do etvati in brez čustva do naroda. Kdor bo objektivno cenil storjeno delo v preteklosti, nam tega očitka ne bo mogel storiti. Prepričan sem, da se bodele o tem tudi sami prav skoro prepričali in prišli do spoznanja, da se na zasnovah preteklosti, da agrađiti boljša bodočnost dravske banovine in njega prebivalstva.

Gospod ban, dovolite mi še, da priporočam vse naše osovje vašim naklonjenosti ter vas naprosim, da ste mi pravičen in dobrohoten predstojnik. S to prošnjo vas ponovno pozdravljam ter želim najboljših uspehov za napredek in procvit dravske banovine, najlepšeg uspeha naše prekrasne Jugoslavije.

Za pozdravne besede se g. ban dr. Marko Natlačen zahvalil s temle govorom: Gospodje! S kraljevim ukazom sem postavil na čelo državne uprave dravske banovine, Slovenije. Zavedam se, da mi je s tem poverjena velika in odlična, toda tudi težka naloga. Ne etrašim se je. Zaupam pred vsem v pomoč Omega, ki ne vidno vodi usodo narodov. Zaupam pa tudi v vašo pomoč, gospodje, in pričakujem, da mi boste z iskreno vdanostjo in vestno delavnostjo pomagali pri mojem delu. Gotovo je tudi vaša srčna želja gospodje, pomagati našemu narodu, ki je baš v današnjih razmerah pomoči in podpore tudi potreben. Kakor jaz, ste tudi vi izšli iz naroda in uverjen sem, da mu

hočete — kakor jaz — služiti po svojih najboljših močeh. Zdravimo se torej ta s vsmo in gorečnostjo, ki se ne plaša al. kakih trujov in naporov, krepko na delo, po starem geslu »Z narodom za nadoč«! Če nam bo to geslo trajalo pred očmi in če se bomo po tem geslu pri svojem delu vedno ravnali, verujete mi, tudi uspehi ne bodo izostali in narod, ki stavi tolike nade v svoje banovanje, ne bo razočaran, a odrekal vam tudi ne bo svojega priznanja in svoje hvalečnosti za vaše uspešno delo. Ne le, kar mora, kar more, to moč je zna, nje dožani! To naj nam bo vsem vojna misel v naši službi!

Z zvestim, neutrudljivim, nesebičnim in požrtvovalnim delom za narod bomo najboljši in nauspešnejši služili tudi svojemu mlademu kralju in bomo najučinkovitejše služili tudi svoji širši domovini — naši ljubljani kraljevini Jugoslaviji.

Se nekatere misli bi želel ob tej priliki prav posebno poudariti.

Da bo naše delo prav usmerjeno in uspešno, moramo ostati stalno v najožje zvezi z ljudstvom. Zavedajmo se, da smo tudi mi sestavni del tega ljudstva in da nam je v tej naši ljudski skupnosti poverjena le odličnejša in vodilna naloga. Pogostokrat se dogaja, da se uradnik oddalji od naroda, da tvori zase posebno kasto, ki je narodu tuja in sovražna. Tak uradnik je suha veja na narodnem telesu, ker je med njim in narodom pretirana organska vez, ki vanj ne prihajajo več zdravi sokovi iz skupnega narodnega organizma. Naša naloga torej bodi, ostanemo v tesni zvezi z narodom, da prisluhnemo njegovim težnjam in željam in da upoštevamo njegove potrebe.

Gospodje! Se ena misel je, ki jo moram prav posebno poudariti.

Ne smemo si zakrivati oči pred dejstvom, da je v zadnjih letih v našem narodu zelo trpeła državna avtoriteta. Premnogokrat so predstavniki državne oblasti izvajali zakon — ne na korist ljudskih mas, ne na korist in v zmislu širokih plasti naroda, ne proti vsem državljanom enako. Zato je med narodom padlo zaupanje v zakonitost in trpeła je vera v aktivnost državnih oblasti. Naša naloga je, da to popravimo, kajti zavedati se moramo, da je zakon temelj, na katerem stoji država in da tisti, ki na tem temelju maje, ruši in ogroža obstoj države. Od vas gospodje pričakujem, da me boste s popolnim umevanjem podpirali v mojem prizadevanju, da se zaupanje naroda v državne oblasti in državna avtoriteta zopet vzpostavi.

Želim, da z menoj iskreno sodelujete in zagotavljam vas, da bom vaše upravičene težnje rad in vselej branil in zagovarjal.

Znaki vojne nevarnosti

London, 13. septembra. r. Tri velike vojne ladje angleškega sredozemskega brodolova so dobile nalogo, naj kržarjjo po vzhodnem Sredozemskem morju. Kržarka »Devonshire« bo 21. septembra prispela v luko Limasole na Cipru, kržarka »London« bo poslana v Samaguet, dve drugi kržarki pa v Larnaco. Oficijelno izjavljajo, da spadajo ta premeščanja v okvir polletnih potovanj.

Marselje, 12. septembra. AA. Danes se je z rednim pariskim »Tangerjem« odplaalo v Džibuti 170 vojakov francoskih kolonialnih čet.

Težka avtomobilska nesreča

Maribor, 14. septembra. Davi se je v Hočah pri Mariboru petička strašna avtomobilska nesreča. Ko so šli ljudje zgodaj v cerkev, so našli 1 km od Hoč na odcepu ceste proti Rakli popolnoma razbiti osovni avtomobil in kraj njega mrtvega vozača. Ugotovili so, da gre za Miroslava Pučelika, tovarnarja beškega olja v Hočah. Zjutraj se je pešal z avtomobilom »Pute« proti Avstriji. Avto je tresel v občestni kamen s takšno silo, da je Pučelik odletel 25 m daleč in se zari z glavjo v tla ter obelzel mrtve. Vozilo je za zdrknito za njim in se prevrnilo čez truplo. Tudi avtomobil je bil popolnoma razbit.

Borzna poročila.

INOZEMSKA BORZE
Curtis, 14. septembra: Beograd 7.—, Pariz 20.265, London 15.21, Newyork 307.635
Bruselj 51.90, Mflan 25.075, Madrid 42.—, Amsterdam 207.15, Berlin 123.60, Dama 57.40, Praga 12.31, Varšava 55.50, Ba-harčeta 2.50.

Vodnikova družba ob svoji 10letnici

Letošnje knjige Vodnikove družbe izidejo v začetku novembra in bodo zelo lepe

Ljubljana, 14. septembra. Lepa knjiga je pri nas doma ko nikjer. Toda posledica iste misli medu bi s gredn dajanje knjige pretežno na prevode, dela tujih avtorjev, ki nam večinoma niso blizu, ker niso plod naših tal. Zato se je vzpostavilo nase v narodu težnje po domačih knjigah. Tem težnjam skušajo ugoditi knjižne družbe, ki obogatijo slednjem nase knjižne police z domačimi knjigami. Med njimi praznuje letos Vodnikova družba, ki je zorala doslej na slovenskem kulturnem polju že široko brazde, svojo desetletnico. Zavedajoči se tega dejstva in radovedni, kakšen bo njen letošnji jubilejni dar, smo stopili v zveze z družbenim vodstvom, da nam pove vse kar bi pred izidom knjig zanimalo naše cenj. bralce.

Letošnji knjižni dar bo obsegal prvič 5 knjig: Jubilejno pratio, dve pripovedni knjigi, poljudno znanstveno knjigo in knjigo za otroke. Z njimi bomo naraslo število knjig naše družbe na 41. Kar se po dobrotnosti o letošnjih knjigah tiče, sicer ni prav, da izdajamo preveč skrivnosti; kajti prave ocene knjige moramo izreči šele tedaj, ko imamo v rokah.

Pratio, ki jo bo uredila spretna roka dosedanjega urednika dr. P. Karlina, bo tudi letos, ko bo oplenjena s patino družbenega jubileja dokazala, da po opremi, vsebini in obsegu prvači med našimi kolektarji.

Izmed leposlovnih knjig je na prvem mestu knjiga priznanega pisatelja dr. Iva Šorlija. Ze ime dobrega in duhovitega pripovedovalca, ki zajema snovi svojih romanov vselej iz srede razgibanega življenja, ki ga motri kot nepristranski opazovalec, nas zagotavlja, da bo »Petdeset odstotkov« — t. j. naslov njegovega romana — zadovoljila stehernega. Ze iz naslova zveni pisateljeva osnovna zavest, da je na svetu res vsega samo 50%, pol radosti in sreče in pol tuge in trpljenja.

Druga povest nosi naslov »Tema zvezd«. V nji nas vodi dr. P. Breznik v razgiban svet sedanosti. Napet, poln nepričakovanih dogodkov, ki so združeni z dramatičnimi razpletki bo ta na tridih tleh zgrajeni fantastični roman odločil vsako šele tedaj, ko bo prebrana zadnja vtrstica. Kajti boj, ki ga bijejo astronomi z observatoriji na Jungfraui z diplomati radi tega, da bi preprečili grozovito vojno in ljubezen mladega para, vse to jamči, da bo za knjigo dovolj zanimanja.

Poljudno znanstvena knjiga je tudi letos na pol pripovedna in upamo, da bo prav kakor prejšnja »O Sibiriji« ugajala. Dosevena je junakom, ki so nam odprli pot do Jadrana in ki počivajo sedaj v veliki temnomodri Adriji ob obalah zgodovinskega Krfa in opisuje naše morje — oko v svet. Z njo bodo ob mnogostevilnih lepih in izbranih slikah potovali čitatelji od Sušaka do Krfa ter bodo ali doživljali prvič krasoto sinjega Jadranskega morja, ali obnavljali svoje spomine nanj. Knjigo je napisal D. Ravljen.

In naposled peta knjiga. »Zlati čevlji« od V. Bitenca. Z umetniškimi slikami bogato ilustrirana povest za mladino. Z njo bo ob desetletnici izpolnjena Vodnikova družina davna želja. Upamo, da bomo z knjigo, ki jo dajemo iz sra, ustregli.

To je na kratko vse, kar moremo sedaj izdati. Pa je še ena točka: kdaj bodo knjige izšle. V juniju smo bili spričo dejstva, da so v stavnici že pričeli staviti naše knjige prepičani, da bodo izšle najpозneje sredi oktobra. Toda prišla je vmes stavka, je zatrla življenje v tiskarnah za dva dolga meseca in ki je naše nade precej omajala. Toda sedaj, ko se je pričelo delo z dvojno vneto, smo prepičani, da bodo izšle knjige že v začetku novembra. Mnogo zavisi sedaj še od poverjenikov in članov, da uredijo vse, kar se tiče članarine, da se bo mogla ekspedicija knjig tem hitreje vršiti. Zamudniki ne mude le sebe in vestne člane, ampak tudi pisarno in pozneje ni mogoče vsem mnogostevilnim željam nakrenkrat ustreči.

Kar se tiče članov, pričakujemo letos isti, da še večje odziv ko lani. Letošnji bogati knjižni dar ob desetletnici družbene obstoja in poročila poverjenikov, ki so poslali članarino, nam dokazujejo, da naši upi niso pretirani. Vse zavisi od dobre volje onih, ki jim je lepa knjiga pri srcu. Kot Vodnikova družina delujemo brez podpor zanašajoč se samo nase, t. j. na delo članov, poverjenikov, pisarne, odbora in naposled tudi pisateljev. Zavedamo se, da smo v službi slovenske knjige in prosvete. Naša družba je vsenarodna in so povabljeni vsi, da se ji pridružijo. Za Din 20. audimo vse, kar moremo. Zelim, da imamo člane po mestih in dečelah. Mesta in trgi bi seveda morali dajati zgled, kako znamo ceniti svoje kulturne ustanove.

Vsi naši načrti za bodočnost so v občaji pravkar navedenih načel. Izmed njih naj omenimo le enega, ki ga bomo uresničili še to jesen. Sestavili bomo zbirke knjig in jih za najnižjo ceno dali in naše neprevleke zaloge knjig na razpolago vsem, ki si hočejo izpolniti knjižne predale. Kajti naša prva želja je, da gre do knjige v svet. Toda o vsem tem, s čimer bomo skušali kar najlepše proslaviti našo desetletnico, bomo itak javnost nanatančneje obvestili.

In Bleivcišovo cesto, ki sicer ne spada v okvir razstave in je tudi za naše ljubljanske razmere malo preobsežna.

Med razstavljenimi projekti, fotografijami in modeli so nameščene lepe pisatke našega kiparja Gorjeta ter Pejčičeve, ki v veliki meri poživljajo nastavo, katero je s spretno roko aranžiral arhitekt Šrenar.

Slaba kupčija Agent s pisalnimi stroji stopi v šefovo pisarno baš v trenutku, ko šef poljublja svoje tajnice.

— Smolo imam, — pravi, — baš sem hotel ponuditi stroj, ki nadomestuje tajnico. —

Sokolstvo Vsem bratom in sestram! Narodni javnosti!

Vsem bratom Bliza se tužna obletnica onega dne, ko nas je kakor blisk z neba zadela kruta, nad vse žalostna vest, da je padel v Mar-seju, zadet od zločinskih, pištanih rok. On, naš nad vse ljubljani vladar in Voditelj, Viteški Kralj Aleksander I. Ujedinitelj, ki je položil svoje dragoceno in od vseh ljubljani življenje na oltar edinstvene Domovine, ki je zanj delal, ki je zanj živel in ki ji je bila namenjena celo njegova zadnja misel, ker je pač njo in svoj narod ljubil nad vse.

Naš narod ne sme pozabiti te dragocene žrtve, ne sme pa tudi pozabiti na vse one velike čine in pridobitve, ki jih moramo zahvaliti Njemu, našemu Kazipotu in Vodji v lepšo bodočnost, ki je znal v trenutku razpaljenih strasti očrtni narod in državo pred katastrofo. Vse ono, kar je storil v svoji državniški modrosti, mora slehernemu Jugoslovancu ostati nedotakljiva svetinja, ki mu je na ta način se bomo — ne le z besedami — ampak tudi z dejanji iskreno oddolžili Njegovemu svetelnemu spominu in izvrševali Njegovo oporoko: Čuvajte mi Jugoslavijo!

Sokolstvo, ki mu je v svoji dalekovidnosti in v svoji izredni naklonjenosti dočel tako važno misijo v našem narodu, smatra za svojo posebno dolžnost, da na čim najbolj viden način izkaže tudi ob tej žalostni obletnici svojo trajno hvalenost svojemu Najvišjemu podporniku in da po-

Sokolska predavanja na Jesenicah

Jesenice, 13. septembra. Sokolsko društvo Jesenice bo v jesenskih in zimskih mesecih priredilo celo vrsto predavanj in družinskih večerov ter s tem delo svojemu članstvu priskoči, da se medsebojno spozna in seznanja s sokolskimi dolžnostmi in načeli. Prvo tako predavanje združeno z družabnim večerom, se je vršilo v sredo v sokolski dvorani ob navzočnosti velikega števila sokolskega članstva. Predaval je župni starešina brat Jakob Špičar o temi: Sokolstvo in politika, ki je baš sedaj izredno aktualno. Pred predavanjem je društveni starešina br. dr. M. Obersnel v poljudnih besedah orisal pomen predavanj, družinskih in družinskih večerov ter poudaril članstvo na intenzivno sokolsko delo in na redno posejanje društvenih prireditev pa naj si bodo te telesnovzgojne, prosvetne ali zabavne značaja.

Burmo pozdravljen je povzel besedo

časti Njegov svetli spomin kar najdosojneje.

Uprava sokolske župe Ljubljana je zato sklenila, da se obme s tem proglasom na vso narodno javnost, prosi jo, naj se priključi svetanim komemoracijam, ki so jih dolžne prirediti vse župne edinice s sporodom, ki jim ga določi župni prosvetni odbor; da naprosi vse posestnike, naj na ta dan na svojih hišah izobesijo državne zastave na pol droga; vse trgovce, da okrase — kakor lani — svoje izločke s slikami pokojnega Kralja, in vso našo javnost, da prispeva na naših komemoracijah za socialen sklad Viteškega Kralja Aleksandra I., ki je namenjen podpori nezaposlenih članov in naši sokolski mladini. Člani naj odvdejo prispevke v svojem društvu!

V Ljubljani priredi župa za vse mestne in okoliške edinice skupno žalno svečanost na Taboru dne 9. oktobra ob 20. uri zvečer.

Obnovimo na ta dan prisego zvestobe svojemu mlademu vladarju, prvemu starosti Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, Nj. Vel. Kralju Petru II., — z delom v Sokolu, s pošiljanjem naše mladine v sokolske kovačnice značajev in v šole zavednih, po-žrtvovalnih in junakiških državljanov, da se oddolžimo vsi svojemu Velikemu Kralju Mučeniku, čigar oporoka naj nam bo program in smoter!

Čuvajmo Jugoslavijo! — Zdravo!

Uprava sokolske župe Ljubljana.

tesnim prostorom v šolski sobi, kjer ima društvo svojo telovadnico, bo tudi letos priredilo svoj javni letni nastop v nedeljo 15. t. m. na letnem telovadišču nove šole. Nastop prične točno ob 16. uri, pa vabimo naj vse domače in ljubljanske prijatelje društva, da nas s svojim poselom podpro moralno in materialno in da se priprajo o uspehih našega dela. Zdravo!

Semiški Sokoli ob kraljevem grobu

V nedeljo je sokolska župa v Karlovcu organizirala poklonitveno potovanje svojega članstva na Oplenec, ki se ga je iz Be-le Krafje udeležilo Sokolsko društvo v Semiču. Udeleženci so ponesli s seboj tudi sokolske prapore društev v Semiču, Karlovcu in Dugi res in so bili že v Mladcu novega kar najlepše sprejeti. Vojaški avtomobili so jih brezplačno prepeljali do hrama, kjer počiva naš najvišji Sokol.

Ob grobu našega pokojnega vladarja so navzoči postatili njegov spomin s petminutnim molkom, nakar je ob kripti spregovoril starosta br. Sabljic in ob koncu

kar je glavno, tereni so tu pred nami tako, da nam ni treba hoditi nikamor v hribe. Stopiš iz hiše, si natakaš smuči in že te ponesejo v belo opojnost. Tudi skakalnice imamo, ki se bo po letos po nar-črta g. Rožmana temeljito popravila in podaljšala tako, da bo dovoljevala skoke do 50 m. Skakalnice, ki ima izredno ugodno lego, leži namreč severno in v gozdu tako, da ne pride do nje niti veter niti solnce, je oddaljena komaj deset minut od trga, leži takoj za penzijo Büttner. Tudi za druge vrste sporta so podani vsi pogo-ji; za sankanje imamo na razpolago več kilometrov dolga naravna sankališča.

Sv. Lovrenc na Pohorju se zadnja leta zelo peča s povzdigo tujkega prometa, in to poleti kakor pozimi ter se še naprej vestransko izpopolnjuje. Tudi za letošnji zimsko sezono se mrzlično pripravlja in urejuje. — Da pa so vsi gosti-letoviščarji, sportniki in turisti prav dobro in počni postreženi, skrbje naši vrli lastniki penz-ijonov, gostlin in privatnih stanovanj.

Beleznica

Kolektor. Danes: Sobota, 14. septembra katoličani. Pov. sv. križa, Znanoslov. Jutri: Nedelja, 15. septembra katoličani. Mati 7 žaloši.

Današnje prireditve Kino Matica: Rdeči cvet. Tramvaj: Mitnica, nogometna tekma ob 19.30 na igrišču SK Primorja.

JUTRIŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Poljubi me, Aneta. Kino Ideal: 56. ulica. Otvoritev Narodno obrambne razstave ob 9 v Auerspergovem dvorcu v Križan-kah.

Jubilejna skupščina Civil Metodove družbe ob 10 v Trgovskem domu. Plavalni dvoboj Celovec: Ljubljana ob 11 in 15 na kopališču Ilirije.

Dežurne lekarnе Dnes in jutri: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kurat, Gospodarska cesta 10 in Bo-hinac ded. Cesta 29. oktobra 31.

Iz Maribora

— Slovesna blagoslovitev temeljnega kamna nove šole. Jutri bo slavil naš ob-mejni Maribor dogodek, ki bo važen spom-nik v zgodovini našega mesta, saj bo do polagali temeljni kamen za novo šolo, ki je bila tako potrebna. Na stavbišču ob Frankopanovi ulici se bo zbrala vsa naša javnost, da prisostvuje tako pomembni slovesnosti, ki bo mariborski škof dr. To-maž blagoslovil temeljni kamen za II. deško meščansko in II. deklisko osnovno šolo v Magdalenskem predmestju. Pričetk slovesnosti bo ob 11. uri dopoldne. Sodelovalce bodo godba in vse mariborske šole. Prisostvovati bodo tudi predstavniki vlade in banovine, tako da bo slovesnost tem večja. Nedeljsko slavnost bo otvoril z lepim nagovorom mestni župan g. dr. Lipold, ki ima za grodnjo nove šole naj-več zaslug.

TEKMA HARMONIKARJEV JUTRI NA VELESEJMU

Razstava tujsko prometnega stavbarstva

Naši arhitekti pomagajo z nasveti gostilničarjem in hotelirjem

Ljubljana, 14. septembra. Tudi letos je velesejska uprava odprla svoja vrata našim arhitektom, da nam po-kažejo svoja najboljša dela, deloma izvr-šena, deloma pa projektirana na obsežnem polju tujsko prometnega stavbarstva. Da so se odločili arhitekti uprav za to temo, ki je pri nas sicer že dokaj obdelana, prav naravno kaže, koliko je ravno na tem po-prišču še neobdelane ledine.

Razstava je popolnoma poučnega zna-čaja in hoče našim gostilničarjem, kavar-njem in v ne najmanjši meri našim hote-lierjem pokazati, kako naj bi uredili, odnosno preuredili svoja podjetja, da bodo na vi-šku sodobnega tujkega prometnega ustroja. Kajti tujcu-letoviščarju je treba poleg vseh naših odličnih naravnih krasot nu-diti tudi vsaj tako udobne in lepe hotele, kavarne in gostilne, kot jih premorejo dru-ga sosedna alpska letovišča, da bo raje zahajal k nam, se leto za leto vracal, pri-vabljal še druge in itakto poslati veli činitelj našega narodnega gospodarstva. Ni treba posebej omeniti, da so vse druge alpske dežele s Švicco na čelu naravnost idealno organizirale svoje tujsko promet-ne postojanke, ter da se jim videni trudi in kapital v prav visoki meri obrestuje.

Pri nas pa je topogledno še mnogo sto-riti, naše tujsko prometno stavbarstvo se z malimi izjemami nahaja na še precej pri-mitivni stopnji, kar nikakor ni upravičeni-vo, ker imamo ravno na tem polju že le-po število šolan in izkušnih strokov-njakov. In ravno zato so si letos nadeli naši arhitekti odlično nalogo, pokazati vsem merodajnim činiteljem smernice za katerimi naj streme, da dosežejo ono po-polnost in svojih obratih, tako v praktično gospodarskem kot v lepotnem pogledu, ki jim bo dajala možnost zadovoljiti svojega gosta ter doseči zaželeni finančni efekt.

Zato so menda tudi letos organizirali ve-liki grafični načrt, ki predstavlja na črni deski posamezne stopnje v odnošaji arhi-tekta do naročnika, do starih uredov ter do posameznih obrtnikov, torej vsa dela, od odločitve stavbenega programa pa do izročitve gotove stavbe gradbenemu go-spodarju, krogotek, katerega središče in duša more biti le dober in sposoben arhi-tek.

Neposredno tuju službo zgradbe so razstavili arhitekti Herman Hus, Kham, Koz in Platner, ostali pa zgradbe, ki sku-žijo posredno odnose imajo s temi ne-posredne odnose.

Arhitekt Herman Hus razstavlja zgraje-na hotela Park Hotel s Kazino na Bledu ter Stara pošta v Kranju, ki sta se prak-tično zelo dobro obnesla. Nadalje raz-stavlja načrte za hotel Jekler na Bledu ter za malo gostilno pri Belem oblaku ob Gračnici. Slednja je nadzidana kmečka hiša in spremenjena v majhen letoviščni hotel, brez velikega komforta predstavlja tip za naše gorske pokrajine.

Velik in globok problem nam predocu-je arhitekt Hus s svojo samoniklo re-gulacijo ljubljanskega Tivolija, kot centralni park velikega tujkega prometnega središča, ki predstavlja v vse zaključeno enoto, ka-tero križajo le nove prepotrebne zveze obeh severno in južno Rožnika rastočih mestnih predelov z ostalimi deli mesta. Novi so monumentalni vhod v Tivoli, godbeni paviljon s zimske promenade in umetniškimi razstavnimi paviljonom, zoolo-ški vrt ter sportna arena, nova ureditev ljubljanskega velesejma ter letnega gleda-lišča, in kočno ureditev velicestne kav-arne v gradu Tivoli, ki predstavlja po-sebno in podrobno obdelan problem za se. S to regulacijo nastane vse polno novih perspektiv in arhitektonskih zaključkov v odlični meri za spomenike.

Po obsegu razstavljenih del mu sledi ar-hitekt Platner, ki prikazuje v načrtih lepo zamašljen hotel v gorenjskem kotu, pravi elipski hotel srednjega stila. Hotel ob je-zeru je čisto moderne koncepcije s po-vešeno ravno linijo, medtem ko prikazuje ar-hitekt Kham svoj hotel Bellevue ob Bo-hinjskem jezeru, ki je izvršen, dobro povezan s svojo gorenjsko okoliščo. Sled-nji ima razstavljene tudi načrte za prede-lavo malega hleva v letoviščno hišico. Enako Platnerju razstavlja arhitekt Kos veliki in moderni hotel za obmorsko me-sto. Arhitekt Navinšek pa prikazuje kon-kurenčni osnutek za Narodni dom na Su-saku, ki vsebuje poleg drugih tujkego prometnih naprav tudi kavarno in hoteleke sobe. Arhitekt Ogrin razstavlja skice za gostišče na Gorenjskem v alpskem stilu. Arhitekt Goceti, ki doslej še ni razstavl-jal, nam je pokazal osnutek za dobro izra-bljeni planinski dom.

Stanovnišča, večja in manjša, nemanje-na tudi za letovišne kraje z lepimi de-želi prikazujejo pa arhitekti Kham, Medved, Messar, Platner in Šrenar.

Omeniti je še, da razstavlja arhitekt Navinšek svojčas v časopisju publicirano zagledajo za veliki trg med Ljubljano

predavatelj Špičar, ki je v poljudnogovornem predavanju obdelal razmerje sokolstva do vere in politike, da je politično prepi-čanje notranja zadeva vsakega sokolskega pripadnika, ki ga sokolstvo globoko spoštuje in se vanj ne vmešava. Edinstvo naroda in države je za nas največja svet-riča, simbol te svetinje pa je naša državna zastava. To je edina pot, po kateri mora korakati jugoslovansko sokolstvo. Po tej poti bomo korakali tudi v bodoče pomono in samozavestno ne ozirajo se na dano ali levo. Ob zaključku predavanja je član-stvo nagradilo brata Špičarja z viharinimi ovacijami. Starešina br. dr. Obersnel se je zahvalil predavatelju, nakar se je ob zvokih sokolske godbe razvil prav pri-jetna zabava.

Sokol Zgornja Šiška gradi letno telovadišče

Med društvi bližnje ljubljanske okolice je Sokol v Zgornji Šiški najmlajši, a vendar zato nič manj žil in vestransko delaven. Letos polede pet let od njegove ustanovitve, ko so na iniciativo bratov Planjčke, Pohar-ka, Koca in Crva začeli bratje in sestre brez vsega, a morejo danes pokazati že na prav lepe uspehe in tudi inventar. Društvo je že v prvem letu obstoja priredilo svojo akademijo, javni telovadni nastop, si naba-vilo najnujnejše orodje, pozneje se je usta-novil tudi dramski odtok, prav dobro je deloval lutkovni odtok pod vodstvom brata Planjčke in Rihe, a tudi lastno knjižni-co si je na pobuda sedanjega starosta br-ata Koca društvo uredilo. Žal, da je leko društvo radi nerazumevanja njegovih kul-turno in narodnozgodovinskih ciljev ob dvorano, pa bo proev. delo v letošnji zimi omejeno le na predavanja, na drugi strani pa je društvo uspešno dobilo bivšo gramozno jamo, ki je bila zelo zanemarljena in občini vs prej kot okras, in si bo iz nje do prihodnje pomladi uredilo vzorno letno telovadišče, ki bo za letnim telovadiščem ljubljanskega So-kola menda največje letno telovadišče v na-ši župi sploh. Lopačo poštvovalnih bratov in najstih delavcev — brezposelnih doma-činov so že zapele in prosvetlovalni kulak po-kažejo se sedaj lepe uspehe. V glavnem je svet že izravnal, urejeno in utrjeno telova-dišče za 190—200 telovadčih, urediti pa bo še treba progo za tek, igrišče za odbojko, prostor za labkvalitete panoge itd. Seveda tudi garderobe in prhe bo treba postaviti, znanstvi nekaj dreva in živo mejo, pa bo telovadišče služilo svojemu namenu.

Veliko delo še čaka delavne roke, a tudi domača in ostanja javnost naj ne odreče svo-je pomoči, ko se bo društvo obrnilo nanjo za priprepeke v materialu ali gozdnici. Za sedaj pa treba izreči iskreno zahvalo za pol-no razumevanje in pomoč banovini, ereke-mu cestnemu odboru in domači občini. Kljub intenzivnemu delu in kljub pre-

govora položil na grob lovorov venec s trobojnic in napisom: Kralju heroju — karloviška sokolska župa.

Po govoru in počastitvi spomina kralja mečenika so se udeleženci poklonitvenega potovanja vrnili iz kripte v cerkev, kjer so prižigali sveče in se vpisali v spomin-sko knjigo. Potem je pa prispel odposla-nec našega mladega kralja Petra II. in s prigriznim nagovorom izročil starosti br. Sabljicu nov prapor za sokolsko župo v Karlovcu, ki ji ga je poklonil najvišji So-kol kralj Peter II. Po govoru je bil prap-or, svečano razvit, nakar ga je prevzel župni praporščak. Prapor je okrašen z modrim trakom, na katerem se leskeče ime našega mladega kralja.

S svečano zaobljubo kralju in domovini so se naši vrli Sokoli vrnili nazaj v Belo Krafino, kjer bodo pod praporom, darom Nj. Vel. kralja Petra II. zvesto hodili so-kolska pota in gradili temelje lepše bodo-čnosti.

Sokolsko društvo Ljubljana II. priredi jutri v nedeljo, izlet na Sv. Planino. Od-hod z jutranjim vlakom ob 7.22 z glavnega kolodvorja. Vabimo članstvo, da se izle-ta udeležijo v čim večjem številu. Načelstvo.

Sv. Lovrenc na Pohorju

Malokdaj se žuje o znanem Sv. Lov-rencu na Pohorju in le redko se oglašajo skromni Lovrenčani po časopisju. Sentlov-renška kotlina se razteza na 3 km dolgi in 1 km široki, lahko padajoči pla-noti, obdana od vseh strani s pohorskim vrhovi, nagosto posejanimi z veličastnimi smrekovimi gozdovi. Po pravici se lahko trdi, da je trg Sv. Lovrenca na Pohorju najlepši in najidealnejše planinsko letovi-šče, klimatično zdravilišče in zimsko-spor-tni kraj na vsem zelenem Pohorju.

Letna sezona je pri kraju. Letoviščarji so poveljni že odšli; sicer jih je še nekaj tu in tudi prihajajo še, toda glavna se-zona je končana.

Sv. Lovrenc na Pohorju se začenja pri-pravljati na zimo. Trg s svojo prekrasno idilično okolico ne nudi samo v poletnem času oddiha in navedrilja, temveč ima tudi vse pogoje za zimski sport. Tu so najlepši in najidealnejši smučiški tereni za vsakega, za začetnike in že izveščane: in

— S trgovske akademije. Ministrstvo tr-govine in industrije je odredilo otvoritev paradižke za I. razred državne trgovske akademije v Mariboru. Ravnateljstvo po-zi-va vse one učence in učenke, ki so bili pri sprejemu v I. razred odklonjeni, da se javijo pri ravnateljstvu najkasneje do tor-ka 17. septembra.

— Obrtniki teden naj ne bo poznil! V nedeljo 15. t. m. bo v Ljubljani seja šir-šega odbora Zveze obrtniških združenj za dravsko banovino. Razpravljali bodo o vprašanju, ali naj bo obrtniki teden po-zimi kot doslej ali pa naj bo ob primer-nejšem času, kajti gotovo je, da zimski čas za tako prireditev ni prikladen. Se-je se bosta udeležila tudi dva mariborska delegata, in sicer g. Miho Vahtar, pod-predsednik Zveze obrtnih združenj ter g. Lich kot odbornik.

— Samo še do nedelje! Le še do ned. 15. t. m. popodne ostanejo za lanske abon-ente rezervirane dosedanja mesta v mari-borskem gledališču. Pohitite, ker se bodo po tem roku oddajala ta mesta novim in-teressentom!

— Dekle padlo iz prikloice. Nenavadno smotlo je imela na večerjajšem izletu z mo-torjem 20-letna predica Marija Kranjčeva. Ko se je s svojim znancom peljala v pri-kloici v Radizel, so počile pnevmatike, kar je imelo za posledico, da je mladenka padla iz prikloice in se tako poškodovala, da so jo morali mariborski reševalci pre-peljati v tukajšnje bolnico.

— Listnico s fisočkom pogrešil. Ko je dobil tekstilni tehnik Amand Kovačič izpla-čo v znesku 1100 Din, je donar spravil v listnico, to pa v suknji in ga pustil v vratar-jevi sobi ter šel v tovarno na delo. Po službi pa donarja ni bilo več. Poletja vodi preiskavo.

Iz Ptuja

—Krog protituberkulozne lige v Ptuj-u priredi v nedeljo 15. t. m. cvetočni dan. Čisti dobiček se bo porabil za vzdrževa-nje protituberkulozne lige, zato prosimo javnost, da podpre to akcijo in ne odkla-nja prodajalcev cvetlic.

Z motiko po glavi. Te dni sta se vra-čala iz Zapečje vasi k Sv. Lovrencu na Dr. p. posestnikova sinova Jožef Jeza in Andrej Planjšek. Med potjo je prišlo med njima do prepira, v katerem je Planjšek segel po motiki ter udaril svojega sopot-nika po glavi in mu prizadelo težjo po-škodbo. Jeza pa ima poškodbe tudi po vsem telesu in je moral iskati zdravniške po-moči. Zadevo imata sedaj v rokah sodišče.

CIMEAN
NAJPOGOLNEJŠA ZOBNA KREMA
PROTI ZOBNEMU KAMNU in ZA
OČUVANJE ZOBNE SKLENINE!

DNEVNE VESTI

— Zdravniška vest. V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovno je bil vpisan zdravnik v Ljubljani dr. Aleksander Ferencak.

— Preklican razpust društev. Banaka uprava je razveljavila svojo odločbo glede razpusta Katoliškega prosvetnega društva v Cadrnu, Katoliškega prosvetnega društva v Prihovi in Katoliškega prosvetnega društva Žike.

— Mnogo inozemcev o jadranski razstavi. Jadranska razstava je privabila še lepo število tujcev in vsi so polni hvale njenega bogastva in smotnosti. Splošna želja je, da bi razstava ne trajala samo 12 dni, temveč da bi ostala še odprta vsaj nekateri oddelki. Neprecenljiva pomena bi bilo za našo državo, če bi mogli glavne oddelke te krasne razstave pokazati v inozemstvu, v Avstriji, Češkoslovaški, Nemčiji in drugih državah, od koder bi naša država prejela mnogo propagando pravih primerov do besede, ki bi znajo organizirati reprezentativne razstave, da bi dobilo inozemstvo o nas boljše mnenje?

HOTELIRJI, RESTAVRATERJI, GOSTILNICAARJI, GOSPODINJE

— Začetek letošnje vinske trgatve. Po čl. 8. zakona o vinu in čl. 26. pravilnika k temu zakonu je dovoljeno trgati namizno grozdje, čim dozori. Obča trgatve grozdja vinskih sort pa se ne sme vršiti pred rokom, ki ga določijo sporazumno s sreskim načelstvom za svoj okoliš občinske uprave. Občinska uprava lahko dovoljuje sporazumno s prizadetimi vinogradniki trgatve ranih vinskih sort tudi pred rokom za splošno trgatve, prav tako tudi podpiranje bolnega grozdja kasnih sort. Neupoštevanje določenega roka, to je vsako predčasno trgatve kaznuje po § 30. zakona o vinu pristojno sresko načelstvo z globo 25 do 1000 Din ali z zaporom 1 do 14 dni. Občinske uprave naj določijo letos čim poznejši rok za pričetek splošne trgatve v svojem okolišu. Ta rok ne sme biti določen pred 1. oktobrom, izjeme so dovoljene le v slučaju, če bi bil zaradi deževnega vremena ali drugih elementarnih nevarnosti ogrožen pridelek. Po službeni dolžnosti se ima prijaviti vsak primer predčasne trgatve pristojnemu sreskemu načelstvu.

— Iz »Službenega listca«. »Službeni list kr. banke uprave dravske banovine« št. 74. z dne 14. t. m. objavlja uredbu o izpremembi imena občine Pleterje v Zdolet, izpremembo pravilnika o obveznem zavarovanju prevoznih podjetij, izpremembe in dopolnitve v pravilniku o pobiranju cerkvenih taks za uradna dejanja jerskih in samoupravnih oblastev teles in organov srbske pravoslavne cerkve, odločbo o izpisi v podporo uslužbenecem finančne kontrole za nabavo službenih oblek, odločbo o zvišanju teže tiskovnih posilk v notranjem prometu, dovoljenje uvoza ricinovega semena do konca leta 1935 in objave banske uprave o poliranju občinskih davčnin.

— Za 50-letni jubilej Družbe sv. Cirila in Metoda bodo združene ljubljanske CM. podružnice dne 14. IX. t. m. popoldne pobirale prispevke za jubilejni sklad. Naj ne bo nikogar, ki bi ne položil mal dar, domu na oltar. Vsa, še tako majhen dar, je dobrodošel. Z darom pokažite ljubezen do svojega naroda!

— Kaj gre na velesejnu najbolj v denar? Kupčijskih uspehov je mnogo povsod. Nihče pa ni najbrž ne mislil, da se zdaj oglašajo na velesejnu največ kupcev za kožo na razstavi malih živali. Društvo »Zivalca« bi lahko prodalo vse koze, najsi bi jih imelo še toliko. Kozjerejo pospešuje tako, da daje rejcem, članom, koze pod pogojem, da vzrede mladiča in ga dajo društvu, koza pa ostane članu. Ko bi imelo društvo več sredstev, bi lahko pomagalo še mnogim revnim. Težko je pač delati s samo članarino, podpirati revne ljudi, pospeševati živinorejo ter prirediti razstave. Vsa, kdor se količnik zanimala za živali, četudi ni rejec, naj si ogleda tudi drugi del razstave, ne le drobnice. Razstavljeno je mnogo perunice, kuncev, golobov itd. Za vsakega nekaj, največ pa za ljubitelje živali in za one, ki imajo smisel za reje malih živali. Kdor je vsaj nekoliko podjeten ter noče stradati, se naj oprime reje malih živali. Na razstavi se bo lahko prepiral, da reja ni le v zabavo ter za sport, temveč ima velik gospodarski pomen.

— Okrožni urad v Ljubljani je uredil svoj delovni čas tako, da prične poslovanje ob pol 8. ure dalje. Ta delovni čas se je tako uredil iz razloga, da imajo zavarovani člani in delodajalci tudi pred nastopom svoje službe možnost osebno urediti svoje zadeve pri uradu.

— Določba. Javna borza dela v Ljubljani sprejme takoj sodarskega pomočnika, kovača, ki lahko samostojno vodi kovačnico, več delavcev za obdelavo kamena (komnosekov), vajenika za kranstvo, 2 vzgojitelji z znanjem strogošolske.

— Regruti dijaki rojeni leta 1915, ki so vložili prošnje za odpuščanje roka v tem letu, pa so jim iste bile odbite. Bodi od ministrstva vojne in mornarice ali od druge komande, se posiljujejo, da se 16. t. m. javijo v komandi ljubljanskega vojnega okrožja soba št. 16. v času med 10 in 12 uro.

— Zadržni dan velesejnu. Bo vse zelo poceni. Ljudje bodo lahko izabili lepo priliko ter nakupili razne drobne predmete, ki jih največ prodajajo v paviljonu H. Čim bolj se bliža velesejnu za kupačicu, tem bolj cene padajo, ker bi prodajalci radi razprodali vse blago. Letos je lepa izbira. Mnogo je pletenin, od najfinjših do najcenejših. Najbolj milka dame krasna kožušina in je precej zanimanja kljub visokim številkam. Keramika gre precej v denar. Bižuterija privablja tudi precej kupcev. V paviljonu F je cela razstava preprog. Tako so krasne, da se ti zdi, da si v Alahovih sedmih nebesih. Ljudje imajo tudi priliko videti, kako se preproge tko z rokami. V tem paviljonu budi mnogo občudovanja tudi dragocena

KULINARIČNA RAZSTAVA V KAZINI

steklenina. Velik prostor zavzemajo kolosa. Razstavljene so tudi dobre smuči. V tem paviljonu res lahko kupiš vse, kar kupiš, je najboljši, saj je razstavno blago v pravem pomenu besede.

— Brezposelnost v naši državi. Po podatkih osrednje uprave za posredovanje dela je bilo 1. septembra na področju borze dela v Beogradu brezposelnih 1743 delavcev in 596 delavk, na področju javne borze dela v Ljubljani 3481 delavcev in 761 delavk, v Zagrebu 1719 delavcev in 563 delavk, v Sarajevu 574 delavcev in 138 delavk, v Novem Sadu 1625 delavcev in 715 delavk, na področju javne borze dela v Splitu pa 318 delavcev in 27 delavk.

— Trije veliki turistični parkiri v Dubrovniku. Včeraj jutraj so pripili v Dubrovnik trije veliki turistični parkiri, ki so pripeljali 1846 turistov. Angliški parkir »Strothnow« jih je pripeljal 856, »Milwaukee« 563, »General von Steuben« pa 427. Vsi potniki so se izkrcali.

— Rickett na zemunskem letališču. V četrtke popoldne je prišel v Zemun iz afere s petrolejskimi koncesijami v Abesiniji znani veleindustrialec Rickett. Potoval je skozi Zemun s posebnim letalom v spremstvu svojega tajnika in sicer pod tujim imenom. Njegovo letalo se je spustilo na zemunsko letališče, toda Rickett ni izstopil. Iz Zemuna je krenil v Budimpešto, ni pa znano, kam je namenjen.

— V naši včerajšnji notici »Kdo je so deloval?«, je bil pomotoma izpuščen za ribjo razstavo g. Bogomir Malenšek, za tujsko-prometni oddelke Jad. razstave gospod ravatelj tukajšnjega Putnika Pintar in prometnemu oddelku pa je načeloval dr. ing. Nagode.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo lepo vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Beogradu 27, v Sarajevu, Skoplju in Splitu 26, v Zagrebu 24, v Ljubljani 21,5, v Mariboru 20, Davi je ka, za barometer v Ljubljani 768,1, temperatura je znašala 9,4.

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4., 7. in 9¼. uri

premiera

ljubavnega filma

36. ulica

Kay Francis — Ricardo Cortez

Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din

— Nov načrt 3. kola državne razredne loterije bo prinesel vsem, ki sodelujejo, veliko in prijetno presenečenje. Mnogi so se pritoževali, da je težko doseči kak večji dobiček, uprava razredne loterije jim je sedaj ustregla na edino moč, pri tem pa izdaten način, ko je trikrat povečala količino dosedanjih glavnih dobitkov. Poleg dosedanjih glavnih dobitkov in premij bo izrebranih še 48 novih velikih dobitkov, med njimi celo ena premija za dva milijona dinarjev. Vse podrobnosti vsebuje današnji nakladni list priložen prospekt znane glavne kolekture državne razredne loterije A. Rein in Drug v Zagrebu ki ga priporočamo pozornosti čitateljev.

— Prva slovenska ENOLETNA TRGOVSKA SOLA znani CHRISTOFFOV UČNI ZAVOD, Ljubljana, Domobranska cesta 15 VPISUJE do konca septembra. Pouk prične 1. oktobra. Solina za vse trgovske predmete, stenografijo, strojeple, samo 120. — Lastno novozidano poslopje. Poučujejo kvalificirane učne moči, profesorji. Informacije brezplačne!

— Odprte planinske koče osrednjega društva SPD. Jesenski čas vabi teletnike in planince. Izletniški vlak in novi weekend-ljetki omogočajo planincem cenjen poset planin. Odprte so naslednje postojanke osrednjega društva SPD: do 22. t. m. Krekova koča na Ratitovcu — izlet preko Baškega sedla na Malnarjevo kočo in skrbine na Orožnovo kočo na Črni Prsti, sestop v Bohinjsko Bistrico. Obe koči na Črni Prsti sta ogroženi do 22. t. m. V Triglavskem pogorju vabi Stančičeva koča — najprimernejši dostop iz vrat po Tomiškovski poti. Aleksandrovo dom, odtod na Velo polje v Vodnjakovo kočo, ter preko Hribarice ali Planine v Lazu h koči pri Triglavskih jezerih se stop preko Planine na Kraju ter mimo novogradnje planinskega doma na Komni.

V Kamniških planinah: Češka koča pod Grintavcem, prehod preko Milnarekega sedla na Podo do Čopove koče na Koprskem sedlu, za prehod Logarsko dolino je najprimernejše prenočišče v koči na Kamniškem sedlu. Do 29. t. m.: Spodnja koča na Golici — krasen razgled na Triglavsko pogorje, s četrte ure oddalje, tega sedla prostorni pogledi na Korosko. Za počitnice očaka Triglava bo oskrbovan Triglavski dom na Kredarici do 29. t. m. Hribarjeva koča na Vrhu bo stalno odprta do 29. t. m., nadalje pa ob dnevnih prednedejo in prazniki ter ob nedeljah in praznikih. Do 6. oktobra bo stalno oskrbovan Aljažev dom v Vratih, kamor je edinstven izlet iz Mojstrane mimo Peričnice pod severno Triglavsko steno. Stalno bodo odprti še naslednje do zime: dobe dom v Kamniški Bistrici, koča na Valiči Planini — primeren izlet v soboto do koče, kjer se prenoči in v nedeljo nadaljuje pot preko Dola v Kamniško Bistrico ter se vrne po novi pešpoti v Kamnik; tudi dom na Kravcu je stalno odprt, lahko dostopen iz Cerkeja. Ob Bohinjskem jezeru nudita vse udobnosti postojanki »Zlatorog« in »Sv. Janez«. Planinci, ki niso smučarji, naj porabijo jesenske dneve, da obiščejo v čim večjem številu planine, ki so ravno v tem času najimkavnejše.

Magahelioskop bo od jutri naprej postavljen na velesejnu pred paviljonom — Roditelj! Poskrbite že sedaj, da bodo vaši otroci dolge zimske večere prebili pri lepi knjigi. Če morate pri tem štediti z vsakim dinarjem, tedaj posnemajte roditelje zapadnih narodov, ki za svoj priateljki ali rodbinski krog kupujejo kolektivno mladinske in druge knjige, da si jih med sabo dele in menjavajo. Ohrnite se zato na Tiskovno združbo v Ljubljani, Miklošičeva cesta 16/1, ki vam da vsa potrebna pojasnila glede posebnih olajšav in popustov pri odvzemu njenih mladinskih in drugih zbirk. Na tej kolektivni podlagi si ustvarite družinski knjižnico za svoj sorodniški in prijateljski krog in omogočite s tem svojim otrokom najsigurnejšo pripravo na življenje in kasnejše pridobitno delo.

J E N A M E N J E N A
P R E D V S E M V A M

OBISČITE JO! ODPRTA
DO 16. t. m. VSAK DAN OD 8-19.

vnovčiti, so na našem trgu po 2.50 do 3.50 Din kg. Ko bi bil prevoz nekoliko cenejši, bi bile še cenejše. Ze iz teh cen pa sprejeto, dimo, da jih kmetje prav za prav darujejo kupcem. Tudi domača jabolka so precej poceni, saj jih prodajajo že od 1.50 Din naprej. Kakor s sadjem, je bil trg preobložen tudi s sočivjem in zelenjavo. Krompir je med tednom, ko ga je nekoliko manj na prodaj, še vedno po 1.25 Din kg, ker ga je pač letos mnogo uničila suša. Danes so ga na prodajali po dinarju, na delbo, na Sv. Petru nasipu pa po 76 par. Dovolj je še kumar zelo poceni, in sicer so jih danes prodajali po 25 do 50 par ko. mad. Mnogo so jih pripeljali iz Skofje Lok. Kakor vedno so pa bila tuja jacija draga, po 76 par komad ali po 1.75 Din par.

— J Trobentač na avtomobilu, na katerem bo vihal prapor Rdečega križa, bo prihodnji teden v torek, sredo, četrtak in petek popoldne med 9. in 12. uri in v popoldne med 16. in 18. uro v zveščini signalni po ljubljanskih ulicah naznanjala, da že čaka na svečenj in posone obloko, perilom, pokrivali, obutvijo, odejami in podobnim, ki so jih dobrosrčni ljubljanci pripravili za Rdeči križ, da ta poraščedi za zimo med rešnično potrebne ljubljanske siromake in brezposelne, kar bo te dni — v tednu Rdečega križa — zanje nabral. Ker bo nabirali avto mogel prevoziti vsako ulico samo enkrat, prosimo, da gospodinjice od njihove služkinje nekoliko popazijo.

— J Zbervanje mestnih in občinskih uslužbenec. Na urad mestnega poglavarstva je prišla delo brezposelna iz Zagreba, ki se glasi: V nedeljo 15. t. m. se vrši ob pol 10. dopoldne v zborovalni dvorani mestnega poglavarstva v Ljubljani širša ple-narna seja Saveza organiziranih mestnih in občinskih bočin kraljevine Jugoslavije. Seje, na kateri bodo obravnavali važne zadeve, se udeležijo tudi zastopniki mestnih uslužbenec vseh večjih mest naše države kakor tudi zastopniki podeželskih občin iz zvešč. banovin.

— J Jurčičev brat v belgiji. Danes je prišel v ljubljansko bolnico ubogi starček z Mlajave Jurčičev brat Anton, ki ima raka, da so mu zadnja leta težkega življenja še bolj zagnjena. Siromak je ves iz sebe, okupan in stri pod tečo udarcev, ki padajo nanj že dolga leta. Kljub visoki starosti pa še vedno upa, da mu bodo zdravilniki vrnilj zdravje. Morda se bo še našel med čestitke pokojnega pisatelja Jurčiča zopet kdo, ki bo velikodušno prisločil njegovemu siromašnemu bratu na pomoč, zdaj ko je v najhujši stiski.

— J Razprave pred davčnimi odbori o predlogih davčne uprave se bodo nadaljevala za sledetce pridobitne stroke: dne 30. t. m. Sodavičarji, trgovci s silko. in brezalkoh. pijačami, kislarne, trgovci z železino in končeno posodo, češtinari.

Iz Ljubljane

lj Podoknica novemu banu. Snoči so politični pristaji priredili novemu banu dr. Marku Natlačenu podoknico. Izpred Vodnjakovega trga je krenila ob 20. povorka z državno trobojnico in godbo »Sloga« na čelu pred bano palačo, kjer je priredila ovacijo novemu banu, vključko ob enem ministru dr. Krocu, kralju, državi itd. Pred palačo je godba zagrnila več komadov, pevci so pa zapeli dve pesmi. Ban dr. Natlačen se je zahvalil za izkazane simpatije, na kar je godba zagrnila dr. Natlačeno, manifestanti so se pa razšli.

— J Seja mestnega sveta ljubljanskega. V sredo 18. t. m. ob 18. bo v mestni dvorani javna seja mestnega sveta ljubljanskega. Na dnevnem redu so naznanjena predsedstva, odobritev zapisnika zadnje javne seje, poročila finančnega, tehničnega in personalno pravnega odseka. Javni bo sledila tajna seja.

Pride Jutri
Hans Söhnker
v komediji
Poljubi me, Aneta

— J Prošnja davčni upravi in davčnemu odboru za mesto Ljubljana. Mali trgovci s kurivom in lesom smo prejeli te dni od davčne uprave odmerjene silno visoke ocene čistega dohodka za leto 1935 (dohodok 1934). Zato prosimo, naj bi se tisti čini, telji, ki nam odmerjajo davek, nekoliko zanimali in prepirali, kdo vse in koliko prodaja drv, pa se bodo pripravili da mi

PRI ZAPRTJU IN MOTNJA V PREBAVI

vzeti jutraj na prazen želodec čašo

Franz Josefowe grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 26. V. 1935.

trgovci ne prodamo skrajaj nič. Dan na dan se pomikajo cele kolone voz naloženih z drvmi, ki jih vozijo v mesto kmetje. To bi morala biti takosovana lastna drva, pa jih vozijo večinoma sami prekopčevalci. Ti jih ponujajo od hiše do hiše ter je prodajo končno za vsako ceno. Sveda, kako ti ljudje merijo, to je poglavje zase. Trgovci s kurivom pa gledamo in čakamo, da pride kdo po butaro drv in se to največkrat na kredit. Naš promet je bil lani in je tudi letos tak, da ne krijemo niti režijskih stroškov, akoravno smo jih skrhali na minimum. Upamo, da se bo davčni odbor, pri zasledanju, ki se bo vršilo sadnje dni tednega meseca, z vso intenzivnostjo zavzel za nas in predlagal odnoso ocenil naš čist dobiček znatno nižje kot pa je po davčni upravi ocenjen. Mali trgovci s kurivom in lesom v Ljubljani.

lj Živilski trg je bil danes zopet preobložen si sadjem. Iz Smedereva prihaja vedno karčno mnogo lepega grozdja, iz Bosne pa celi vlaki češnje. Tudi od belokranjske strani je izredno mnogo grozdja in sadja. Okoličani prodajajo poceni ja. bolika. V okolici Ljubljane je letos precej dobra sadna letina. Zlasti je mnogo zgodnjih jabolk. Nekoliko manj bo baje zimskih toda ne bodo draga, kakor smo pričakovali zaradi spomladanske slane. Danes se je grozdje še pocenilo. Na kmečkem trgu so ga prodajali najlepšega po 6 Din kg. Nekoliko dražje pa še vedno res jino namizno grozdje na Pogačarjevem trgu. Venadar še ni bilo tako cenega grozdja na našem trgu. Letos je tudi vse grozdje zelo lepo, ne le iz južnih krajev, temveč tudi domače. Češnje, ki so v južnih krajih skrajaj brez cene in jih kmetje ne morejo

pridelati, menjalnice, kimo podjetja, dne 2. oktobra: lekarne, kavarnar, vsakovrstna obrtna podjetja, časopis, revije, razna obrtna podjetja (1/2). ki prodajajo tudi drugod nabavljene blago, dne 3. oktobra: prevoznitvo, apedije, drogerije, razna podjetja, narodna zdravila, trgovske agenture, dne 4. oktobra: trgovine z mešanim blagom črka A—P, dne 5. oktobra: trgovine z mešanim blagom črka R—Z, trgov. s stroji in vozili, tehn. in elektrotehn. predmeti.

POZOR! Tovarna testenin Pekatete je uvedla novo cenejšo vrsto pakovanja, ki stane le 25 par za kilogram. Kadar kupujete Pekatete, zahtevajte jih le v paketi.

— Hudi časi, ki se bližajo s prihaja, jočo zimo za neštete siromake, nalagajo nam vsem dolžnost, da jim vsak po svojih močeh pomoremo. Ljubljanski Rdeči križ, ki je zadnja leta za zimo nabral pri socialni čustveni prebivalstvu slovenske prestonice toliko pomočnim oblačil, toplaga perila, pokrival, obutve in odelj, da je mogel pomoci našteti tisočim ljubljanskim siromakov in brezposelnih, bo v bližnjem tednu Rdečega križa zanje zopet pobiral. Naj bi ne bilo v Ljubljani nikogar, ki ne bi takoj odbral, kar more utrpeti, ter se poelal Rdečemu križu, Čopova cesta št. 1, pritisče (Delavška zbornica) ali pa pripravil in shranil do bližnjega dne, ko bo po vsem mestu krožil poseben avto z nabiralci Rdečega križa. Pobralo se bo prihodnji teden od torika do petka vsak dan od 9. do 12. ur od 16. do 18. ure.

Umrlj so v Ljubljani od 6. do 12. t. m.: Lozej Ivan, 79 let, mest. doh. peznik v.p., Juvanc Josipina, vd. Murink, roj. Svetek, 81 let, zasebnik, Bock Viktorija, 33 let, poskovočnica, Hribar Dragotin, 73 let, tovarnar, posestnik, mešan št. d., Accetto Jovana, roj. Torkelj, 77 let, vdova stavbenika, v Ljubljanski bolnici so umrli: Pučlik Marija, roj. Gorjanc 51 let, žena poš. uradnika, Kadunc Srečko, 44 let, višji poštni kontrolor, Česnik Marija, roj. Kappel, 55 let, zasebnica, Novljan Franciska, 30 let, žena delavca, Medved, Sešek Vincenc, 61 let, kolar, Nožice, Lavrič Franc, 74 let, kajzar, Lazec 25, obč. Draga, Zidar Marija, 1 leto, hči šoferja, Kamnica, Rob Ivan, 41 let, čevljar, Redica ob Savinji, Pekonja Josipina, roj. Sušnik, 37 let, Zhuber Ivana, vd. Tauscher, 81 let, vdova stotnika, Krapež Josip, 26 let, strgarski pomočnik, Podstrn, Suhodolec Jernej, 43 let, posestnik, Sušica, obč. Dobrova, Okorn Franc, 43 let, Hoče pri Kropi, Suva Vojteh, 26 let, sledočedarski pomočnik, Zg. Siska.

— J Redni vplj v dopolno trgovsko so. lo v Ljubljani, Kongresni trg 2 II., se vrši od 15. do 26. septembra 1935. Predvplj se vrši vsi mesec avgust. V DTS se lahko vplje vsakdo. Pri Dopisni trgovski soli se naučite doma, potom dopisovanja moderne jezike, kakor: nemščino, francosčino, italijansčino itd. dalje vse trgovske predmete kakor: knjigovodstvo, dopisovanje, stenografijo, računstvo itd. vse zadržne predmete, ki so potrebni za vodstvo družg. V svoji Dvoletni trgovski šoli pripravlja hkrati svoje učence za privatni izpiti na Državni trgovski šoli. — Cene so znatno znižane. Začetek rednega šolskega leta 1. oktobra.

— J Jdrčeni na pa nehni prjaliti baje danes zvečer ob vasmih (20 h) idl pr Mici Peričičevi, ka na velesamnu pir predeje, ziskrafe z balkeca in pa mluprata. Le tsi pridite!

— J Promenadni koncert vojaške godbe 40. triglavskega polka bo jutri od 11. do 12.30 pred Narodnim domom o priliki otvoritve tedna Rdečega križa.

— J Ljubljana—Sušak redna avtobusna zveza. Oghod iz Ljubljane vsak dan ob 5. jutraj izpred hotela »Metropol«. Znažna vozilna, Informacije: (20 h) idl pr Mici Peričičevi, ka na velesamnu pir predeje, ziskrafe z balkeca in pa mluprata. Le tsi pridite!

— J EDO DERŽAJ zaključil svojo razstavo v Jakopičevem paviljonu v nedeljo zvečer 15. t. m. Ob 10 in 16. uri vodstvo. Vodi slikar sami!

— J Emigrante in prijatelje vabimo, da se polnoštevilno udeležijo otvoritve narodne obrambne razstave CMMJ jutri ob 9. dop. v Auerspergovem dvorcu (nasproti križevniški cerkvi) in slavnostne skupščine CMMJ ob 10. v Trgovskem domu. Organizatorno-propagandni odesk Zveze jugoslovanskih emigrantskih društev v Ljubljani.

KRIZI kiubuiemo

na ta način, da izdelujemo načelno še vedno SAMO PRVOVSTNO BLAGO, in znižujemo cene. Zato krog naših odjemalcev stalno raste. Kvaliteta naših pohištvenih izdelkov je naša reklama.

Tovarna upognjenega pohištva

REMEC Co.

KAMNIK

Velesejem: Paviljon E.

Poslovalnica: LJUBLJANA, Kersnikova ulica št. 7.

ELITNI KINO MATICA

Tel. 21—24

Samo še danes ob 4, 7¼. in 9¼. uri premiera vefilma francoske revolucije

Rdeči cvet

(Jakobinci)

v režiji: Aleksandra Korda
Predprodaja od 11.—13 ure
Dopolnilo: Lucerna. Smrt belgijske kraljice Astrid.

— Sadjarskovrtnarska razstava v soli na jezici bo jutri že od 7. jutraj dostopna občinstvu na ogled, dočim bo ajena uradna otvoritev radi zadržanosti prvega predavatelja šele ob 10. uri, nakar sledi zanimivo strokovno predavanje gg. referenta Flega in ravnatelja Lapa, pa prosimo vabljenice, da izpremembo uvažujejo.

Abesinija in njeni prebivalci

Vladajoče pleme so Amhari — Patriarhalno rodbinsko življenje — Alimentov Abesinci ne poznajo

Abesinija meri 907.000 kvadratnih kilometrov in nima enotnega pokrajinskega lica. Severovzhodni in jugovzhodni del, torej ozemlja, ki meje na južni del italijanske Eritreje ter na francosko, angleško in italijansko Somalijo, zavzema približno četrtino vse države in je zlasti v južno-vzhodnem delu puščava brez vode. To brezposlno ozemlje bi Abesinija gotovo rada odstopila Italiji. Druge pokrajine so pa gorate in dokaj rodovitne, tam je tudi dovolj vode za živinorejo in poljedelstvo. Vegetacija je bujna zlasti v krajih nad 2000 m nad morsk gladino, ki spominjajo bolj na srednjeevropske dežele, nego na Afriko. Abesinci radi prebivajo v teh visokih krajih s sradnim podnebjem in tudi Evropejci se počutijo tam dobro.

Tip abesinskega duhovnika uradne kraljeve cerkve

Kakor dežela so raznoški tudi njeni prebivalci. Vladajoče pleme so Amhari, narod semitskega izvora, naseljeni v sredini in na severu države. Po številu najmočnejše pleme so pa Galli, živeči tudi v sredini in na jugu države, čisto pomešani s Amhari. Na vzhodu prebivajo divja domska plemena Somalcev in Tigrańcev. Na zapadu živijo plemeni Wolamov in Sudancev, tudi nista na najboljšem glasu. Delovne moči daje večinoma pleme Gurage. Omeniti je treba še židovsko

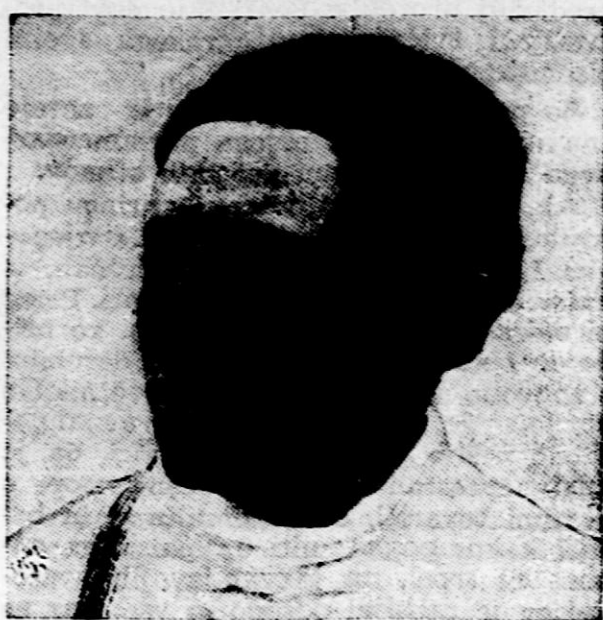
pleme Falašev. Vse kaže, da so nudiše abesinske gore skozi stoletja zavetišče najrazličnejšim plemenom pred arabskimi preganjalci in zato naletim zdaj na razmeroma majhnem ozemlju na ostanke najrazličnejših, nekoč morda velikih in močnih narodov.

Vladajoči Amhari so koptiške vere. Cerkveni poglavar ni cesar, kakor bi človek mislil, temveč knezoškoč, nazvan abuna. Vzhodna plemena so mohamedanske vere, druga, ki so v veliki večini, so pa poganska. Povsod, tako v veri, kakor tudi v jeziku, se pa kaže mohamedanski ali arabski vpliv. Katoliški misijonarji stoje tu pred težko nalogo in njihovo prizadevanje bi bilo vredno večjih uspehov. Država je urejena fevdalno in razdeljena na na več pokrajin. V posrednih pokrajinah vladajo poglavarji plemen in njihovi vazali. Prebivalci so prav za prav sužnji v pravem pomenu besede, ker zemlja ni njihova, temveč jo imajo samo v najemu. Poglavarji morajo plačevati desetino, na njihovo povelje se morajo udeleževati skupnega dela ali pa odriniti na vojno. Poglavarji so tudi sodniki svojega ljudstva in prvi, pogosto pa tudi v zadnji instanci. Abesinija je urejena približno tako, kakor so bile urejene evropske države v srednjem veku. Tu najdeš še vedno sledove cehovstva.

Rodbinsko življenje je pri vseh plemenih čisto patriarhalno. Amhari živijo pred zakonom v enoženstvu, druge njihove žene so pa služkinje prve. Mohamedanska in poganska plemena živijo v mnogoženstvu, v kolikor jim to sveda dovoljujejo gnotne razmere. Vprašanje otrok je rešeno kaj enostavno. Čim več jih ima žena, tem več je vredna, kajti otroci pomejijo delovno moč in razmnožitev rodu, torej bogastvo. Alimentov v Abesiniji ne poznajo. Zakon in ločitev sta privatno-pravni zadevi.

Obleka Amharov obstoja iz zelo oklih bombaževinastih hlač bele barve, prepletenih v pasu in iz dolge srjace iz enakega blaga in tudi z zelo oskimi rokavi, ki se nosi povrh. Ta obleka se imenuje kipe-perilo. Čez to obleko se nosi neke vrste rimska toga, široka bela halja iz bombaževinaste tkanine, nazvana šama. Premožnejši Abesinci nosijo še krajše pelerine iz trpežne rjave tkanine domačega izdelka. Ženske nosijo dolge platnene obleke, prepletane v pasu, na vratu pa amulet proti slim duhovom in boleznim. Korral in podobnih okrasov Abesinci nima. Veak Amhar si teži puško, pes s naboji in sabljo. To nosi s seboj od jutra do večera ali pa tudi ponoči

ko spi. Manj kulturna plemena si sama delajo obleke iz ustrojenih kož.

Hrana Amharov obstoja iz velikih kvašenih blincov, nazvanih inžera, močno začinjene omake, zvane vot in zelo mastnega svinjskega mesa. Alkoholne pijače so pivo-tala, spominjajoče na našo postano, teden dni staro pivo, in nekoliko boljše medica ali tedž. Mnogi cerkveni pasti, ki se jih strogo drže, omogočajo Amharom dobro prebavo. Zanimivo je, da so mnoga plemena skoraj popolni vegetarijanci. Amhari, zlasti oni v glavnem mestu, niso posebno marljivi. Oni so večinoma državni uradniki, vojski in trgovci, delajo jim pa podjarmljena plemena. Žive prav za prav od desetine, carin in drugih davščin, ki jih brezobzirno izterjajo. Če noče ljudstvo plačati, prihrumi v vas soldateska in pobere vse. Seveda pa ljudje včasih nabunkajo tudi vojake, toda takoj pride nova kazenska ekspedicija in potem teče kri. Pod krinko kazenske ekspedicije se tudi večkrat rop.

Abesinski delegat pri Državnem zboru

SUŽNJSSTVO
Sužnjstvo v Abesiniji res obstoja. Vsa Abesinija je polna sužnjov. V sami Addis Abebi pod okni cesarske rezidence in tu-
jih postanih je na stotine sužnjov. Sužnji sicer ne ravnajo tako kruto, kakor so razvalili pred sto leti v Ameriki, vendar so pa to povsem brezposelni ljudje, ki dobivajo za svoje težko delo samo slabo hrano in gospodarje brez. Gospodarji morajo poznati poljubljati noge. Večkrat se pripeti, da sužnj pobegne, pa ga navadno obdolže tatvine in če ga zasačijo, mora čutiti težke posledice, dokler znova ne pobegne, ker do smrti ne more zbrati toliko denarja, kolikor je gospodarju dolžan za robo, ki je v resnici aploh ni ukradel. Sužnje gonijo v prvi vrsti iz provinc Wolamo, Sidamo in Kafa, najboljše prodajajo po 1.500 do 2.000 Din v našem denarju. Trgovina s sužnji je sicer tajna, toda to je javna tajna. Tudi Evropejci se

radi poslužujejo sužnjem, ki jih najemajo za delo, plačo pa dobivajo njihovi gospodarji.

GOSPODARSTVO
Addis Abeba kot trgovsko središče ne igra posebno važne vloge. Trgovina severnih in zapadnih provinc gre preko angleškega Sudana, od vzhoda in juga pa gre preko starih karavanskih kotih bodisi v Eritrejo ali na obalo Somalije. Izvažajo se v glavnem posušene gorveje kože, lava, vosek in nekaj živine. Druge prirediteljske stvari ni vredno omenjati. Uvoz je pa zlasti, ker Abesinija nima svoje industrije. Trgovina na drobno je živahna in mali trgovci delajo z velikim dobičkom, včasih s sto odstotki. Seveda pa konzumi ni posebno velik. Z notranjostjo države se vodi trgovina samo s imenjavanjem blaga.

EVROPEJCI V ABESINII
Pred leti so se pričeli v Abesinijo izseljevati mnogi Evropejci in zdaj najdeš tam prirediteljske vseh narodov. Priseljavanje v Abesinijo se ni bilo omejeno. Evropski izseljenci prihajajo čisto brez sredstev, med njimi so tudi sumljivi tipi, posebno na slabem glasu so Italijani, Španci in Grki. Domačini, posebno premožnejši, vidijo v njih nadležne pritepenice. Evropejci v Abesiniji ne plačujejo nobenih davkov in tudi niso povrženi abesiniskim sodiščem. Priseljavanje Evropejcev v Abesinijo zelo koristilo, vendar pa ni doseglo zaželenih uspehov, ker so ostale pravne razmere neurejene. Priseljencem je prepovedano prodajati zemljišča in vlada še ni tako trdna, da bi mogla zaščititi privatno imetje državljanov. Amhari bi radi priseljence izkoristili, amharajo jih za to ostane samo pri obljubah in zato s priseljavanjem v večjem obsegu zaskrat še ni mogoče računati.

Mednarodni meteorološki kongres

V začetku septembra je bil v Varšavi mednarodni meteorološki kongres, na katerem so se zbrali predstavniki meteoroloških komisij in ravnatelji meteoroloških zavodov skoraj vseh kulturnih držav. Kongres je sklical mednarodna meteorološka organizacija na povabilo poljske vlade. Ta organizacija je začela delovati s sestankom meteorologov v Leipzigu v avgustu 1872. Leto dni pozneje je bil prvi kongres na Dunaju, na katerem je bil izvoljen stalni mednarodni odbor in ta je po sestanku v Utrechtu leta 1878 pripravil mednarodni kongres meteorologov v Rimu leta 1879, kjer se je šele začelo oficijelno delovanje mednarodne meteorološke organizacije. Stalni odbor je potem deloval dalje na izpopolnitvi in razširjenju organizacije. Tako je bila na konferenci v Münchenu leta 1891 ustanovljena prva strokovna komisija za zemeljski magnetizem in atmosferično elektriko. Zdalj šteje organizacija 11 komisij in nekatere so razdeljene v podkomisije, kakor je prišlo začetno izredno nagel razvoj razmeroma še mlade meteorološke vede.

Svetovna vojna je delo tudi na tem polju ustavila. Po vojni so se na pubudo sira Napiera Shawa sestali v Londonu v juniju 1919 meteorologi neoficijelno. V septembru istega leta se je pa vršila v Parizu na povabilo francoske vlade mednarodna konferenca ravnateljev meteoroloških zavodov. Tam je bila organizacija razdeljena v tri dele in sicer v konferenco ravnateljev, v mednarodni meteorološki odbor in mednarodno strokovno komisijo. Na konferenci na Dunaju leta 1926 je bilo izvoljeno še tajništvo organizacije s sedežem v De Biltu na Holandskem, kjer ima sedež tudi predsednik odbora profesor Van Everdingen.

Pred varšavskim kongresom so imele seje strokovne komisije za magnetizem in atmosferično elektriko, za proučevanje visoke atmosfere itd. Kongres je otvoril prometni minister ing. Butkiewicz, ki mu je na Poljskem podrejena meteorološka služba. Poleg delovnih sej je bilo na dnevnem redu več strokovnih ekskurzij, zlasti v Jablonno, kjer je poljski centralni meteorološki observatorij. Kongres je bil zaključen z ekskurzijo v Krakov in Zakopane.

Angleški prestolonaslednik samotar

Na pogrebu belgijske kraljice Astrid bi bil moral zastopati angleško kraljevsko rodbino prestolonaslednik princ Waleski, pa je to diskretno odklonil in tako znova dokazal, da sta mu najljubša mir in samotari. V Cannes, kjer je živel kot samotar, se je odrekel celo običajnim prijetnim opravkom, da bi sam kupoval svoje potrebe. Ko ga je prijatelj vprašal, zakaj živi tako samotarsko, mu je odgovoril, da hoče vladati samo svoji samoti. Zato nima bivanja Waleskega princa v Budimpešti tistega pomena, ki bi mu ga radi Madžari pripisali. Princ je prošil svojega brata vojvodo Yorkskega, naj ga zastopa pri pogrebu belgijske kraljice. Princovi intimni prijatelji trdijo, da je hotel s tem označiti svojega brata za pravega prestolonaslednika in tako namigniti, da se bo odrekel vladarim dolžnostim, ko pride čas, da bi moral sesti angleški prestol. Skoraj pa še niso nazivajo vojvodo Yorksko v ožjem krogu članov angleškega kraljevskega doma kraljica Elizabeta.

Najmlajši sin angleškega kralja vojvoda Gloucesterski se namerava v kratkem poročiti, toda Waleski princ se za breskovo ženitev ne zmenja dosti. Njegovi mlajši bratje so še oženjeni in morda vidi princ v tem tih občutek, da je sam tako zakrknjen samotar. Ko je zvedel za zaroko svojega najmlajšega brata, ni črnil niti besedice, ostal je apatičen in šele naslednjega dne je izpregovoril o tem s svojimi intimni prijatelji. Dejal je smeje: Nisem sovražnik zakonske zveze, toda bože moj, kaj bi počel med tolikimi ženami?

Lydia Oswald obsojena

Pred meseci je v Franciji dvignila malo go prahu volonska afeta, v katero je bila zapletena kapa plavalca Nemka Lydia Oswaldova. Prijelji so jo v Brestu prav tedaj, ko se je hotela vrniti v Nemčijo. Lepa plavalca je vzbujala pozornost že v Zenevi, kjer se je s neveljnim obrazom rada kretala v družbi diplomatov in državnikov. Že takrat so francoski kriminalni agenti čisto tamno pazili njo, pa ji niso mogli do živca. Nekoga dne jim je izgnila izpred oči in pojavila se je v francoskem volnem pristanšču Brestu, kjer je pričela ljubiti s nekimi mornežimi častniki, potomcem ugledne aristokratske rodbine, ki se je verjelo, da ušes najljubši. Od njega je izvalila razne tajne francoske vojske morarje in pristojnih nazov, vendar jih ni odposlala, ker se je tudi sama najljubša v zloga častnika.

Ko se jo prijeli je priznala, da je volonska. Eden ljubimca je bil podal ostavbo na vojaško službo in vse časti in ji obljubil, da jo poroči, čim jo kapite in soproga. To dni se je morala zasvojevati pred vojnim sodiščem v Brestu. Sodišče jo je obdolžilo uprskovala razne obilnevalne obdolžila samo na deset mesecev jeta. Oba častnika, ki sta bila obdolžena soudeležbo, sta bila oproščena.

MATERINO PISMO
— Dragi sinu, pošljam ti gnujat, nove robe, antano, potico in popravljene čevlje. Upam, da ti bo vse dobro teknilo.

PROFESORSKA
Mladenič profesorju, ki ima mnogo hčer: Verjemite mi, gospod profesor, če bi bila hčera imela vaših hčer se dekle, bi bil srečen, da bi mogel postati vaš zet. Profesor: Počakajte malo, pogledati moram, na pamet tega ne vem.

SLAB DENIK
Odjemate: Priporočili sta mi ta denik kot najboljši, pa sem se prepiral, da je slab.

Trgovci: Kako to?
— Sročil sem ga nekako pustil v kavarni in davi je bil še tam.

MARU SKALAN ROMAN Sida Silanova

»Sida, gospa Sida,« je zaprosil Radivojevič, »to so žalitve, ki jih ne zaslužim. Moja ljubezen ni igra. Dokazem vam. Dam vam na razpolago milijon dinarjev, ki si jih lahko obdržite, ako ne mislim resno. Dam vam dva milijona...«
»Molčite!« je skoraj kriknila. »Mar mislite, da sem prodajno blago? Sramujte se! Poštena zakonska žena sem in hočem ostati. Moja usoda vas čisto nič ne briga. Peljite me nazaj, ali pa pokličem na pomoč.«
»Nikar, nočem vas osvoboditi s silo. Vaši želji se pokoravam, prepričan pa sem, da boste vse to temeljito in tresno premislili in spoznali, da nimate opravka s pustolovcem, marveč z žentlemenom. Izvolite!«

Ko se je vrnila v hotel, je Ervin takoj opazil njeno razburjenost in jo zaskrbljeno vprašal:

»Kaj se je zgodilo, draga?«
»Kaj naj bi se zgodilo?« je odgovorila prisiljeno mirno. »Samo vožnja v čolnu po morju me je vznemirila. Zdi se mi, da se me je že lotevala morsk bolezen. Boli me glava in v želodcu mi ni dobro. To je vse!«

»Potem leži!« ji je svetoval Ervin. »Lezi takoj po večerji!«
»Legla bom rajši že prej,« je odgovorila. »Večerja bi mi škodovala.«
»Potem vsaj pij nekaj. Morda časo konjaka?«
»Nicesar.«

Poljubila ga je, se poslovila in odbrzela v sobo. V glavi ji je kljuvala ves čas le ena sama silna želja: biti vsaj nekaj hipov sama, čisto sama. In Radivojevič je menda instinktivno ugenil to njeno željo, zato je kljub notranjemu nemiru in odporu ostal pri Ervinu Roganu, samo da bi ga zadržal v obednici. Načel je dolgočasni pogovor o psihoanalizi, ki jo je obvladal vse bolj kakor Ervin, kateremu je bila le suha teorija, mrtva beseda in ne živa materija.

Ko je bila Sida končno sama, se je pa-

sivno predala izdrtjenju svojega nemira in je pričela šele potem trezno premišljevat. Večerni doživljaj z Radivojevičem na Lapadu je vzbudil v njej z vsjo neizprosno stoto vprašani, o katerih je mislila, da so že za vedno zatrta. Od nekd se ji je pa prikrdala še prva slutnja strahu:

»Bom vzdržala vedno, tudi ako se tak naskoki ponove?«

Odgovora ni vedela.

Ako pride namesto Radivojeviča kdo drugi, bolj previdno, bolj počasi? Kaj bo potem? Ne, biti mora trdna, neomajno trdna! Sklenila sem, da moram Ervina vzljubiti. Kljub vsemu. Ta sklep moram uresničiti, naj velja kar hoče. Zakaj ga ne bi ljubila? Zato, ker ni v njem tiste divje moške sile, ki bi neposredno osvajala? Pa je v njem mirna globina, ki res ni viharja, a je vztrajna, nespremenljiva. Ljubi me, četudi mu manjkajo izrazna sredstva. In — moj mož je.«

S tem trdnim sklepom v duši je tisto noč tudi zaspala, in ko se je jutraj že primeroma rano prebudila, ga je ponovila s še večjo odločnostjo. Ozrla se je po Ervinu, ki je še spal, stopila iz postelje, se umila, in odpravila. Potem je odšla tiho iz hotela ven v park ter zavila po Putu od Gruža in skozi Vrata od Pila na Stradon. V lepem majskem jutru je bil Dubrovnik ves vedro živahen. Po Stradonu in vanj se iztekajočih ozkih ulicah so se gnetli meščani in oko-

ličani v slikovitih narodnih nošah. Sida se pa za to jutrnje vrvenje ni zmenila, saj ga skoraj še videla ni. Hitela je zamisljena dalje, zavila na Put od Ploča in nenadoma obstala pred cerkvijo sv. Dominika. Pred njo se je vzpenjalo po stopnicah proti vходу nekaj starih, v črno oblečenih ženic.

»Cerkev, božji hram...« ji je spretelo misli. »Kako dolgo že nisem bila v cerkvi.«

Kakor da jo je neslišno poklical neki tajinstven glas, je premešnila noge in odšla za črnimi ženicami navzgor proti božjemu domovanju. V cerkvi je pomohila roko v blagoslovljeno vodo in se prekržala.

Potem je stopila dalje v tihi polumrak močnega zgradbe. Oko ji je obstalo na Tizianovi »Madoni«, tej dragoceni umetni starega Dubrovnika. Na sredi skupine slavnega beneškega umetnika s preloma petnajstega in šestnajstega stoletja, največjega italijanskega kolorista vseh časov, je videla v nebo zamaknjeno Mater božjo z dvignjenima, k molitvi sklenjenima rokama in po ramenih in prsih padajočimi gostimi lasmi. In oblička ji je sijala neskončna vdanost: in vera v najvišje. Sida se je zazdela, da je ta Marija simbol vsega, kar tako nujno potrebuje, zato se je zgrudila pred njo na kolena, dvignila roke in molila. Molila prvič po dolgem času zopet v resnični zbranosti in pobožnosti:

Lion Feuchtwanger:

Žid Süß

Roman

Na gradu Winnenthalu, štiri ure od Stuttgarta, je obšla brata Karla Aleksandra, mirnega princa Henrika Friedricha, globoka žalost, ko je zvedel za bratrančovo smrt. Živel je tiho v krasnem gradiču, mnogo je čital in se ukvarjal z glasbo. Pred leti je bil vzel k sebi svojo ljubico, hčerko skromnega podeželskega plemiča, mirno, svetloaso bitje mehkih kretanj, krasnih, čudovito mirnih oči in nekoliko slabotnega razuma. Ko je prišel k njemu prelat Weissensee s predlogom, naj bi se potegoval za würtemberski prestol namesto svojega katoliškega brata, se je ta sanjač z obema rokama oklenil te misli. Toda bistroumni prelat je kmalu spoznal, da gleda vihravi, nezanesljivi princ na politiko kot na fantazijo in da se izgublja v pestrnih meglah. Ne, s takim pretendentom na prestol niso mogli ničesar opraviti proti žilavemu, agresivnemu Karlu Aleksandru. Po vojvodovi smrti, ko se je vprašanje nasledstva iz golih sanj izpremenilo v mamečo resničnost, je prišlo iz Beograda — sam bog ve, kako je mogel feldmaršal zvedeti za te spletke — zelo jasno pismo, v katerem je Karlo Aleksander resno svaril svojega brata, naj opusti tako početje in podle intrige. Mirni princ je ves prestrašen in zbežan takoj opustil vse korake, začel se je celo skrbno izogibati stikov s prelatom. Ko je zdaj zvedel za vojvodovo smrt, so se mu pa vrnille vse njegove bujne, fantastične sanje. Prepoten, drhteč po vsem telesu, ves razvnet je hodil ta slabič v prvem svitu jutranje zarje, v duhu si je slikal, kaj vse bi mogel biti, če bi bil le malo bolj podjeten, kako bi se polastil moči, kako bi pisal cesarju, postavil in odpuščal ministre, sklepal pogodbe s Francijo in nastopal pred ljudstvom s plametičnimi govori. Slednjič je globoko vzdihnil in se vrnil v spalnico. Ni hotel takoj prebuditi svoje drage ljubice. Tiho se je sklel in legel previdno k nji, poln žalosti nad svojo slabostjo, je objel njena bujna, topla nedrja, dokler ni odprla krasnih, glupih oči. Napil se je njene sveže mladosti, potem je pa zamišljen in pomirjen trdno zasnal.

Po vesti o vojvodovi smrti je hodil prelat Weissensee ves razburjen po svojih sobanah z belimi zastori na oknih. Koliko problemov, zapletljajev in konfliktov! Katoliški vladar v čisto protestantovski deželi — nova nepričakovana konstelacija, kakršne zapadna Nem-

čija še ni videla. On, Weissensee, je zavzel svoje mesto pravčasno. Bilo je mnogo možnosti, toda nobena mu ni mogla škodovati. Hodil je sem in tja, snoval načrte, jih zametaval ter užival v prijetni napetosti, razburjenju in nasmehi velikega intriganta.

Toda Magdalena Sibyla, njegova hči, je sedela in njene modre oči so nemirno begale, njen pogled je bil zdaj jaseen, zdaj mrk. Katoličan, pogan na prestolu. Zda se naselijo v deželi zmede, obeta se silno razburjenje duhov. Bog naj se usmili dežele in odvrne od nje skušnjave, ki jih prinaša malikovec in grožnje, s katerimi jo bo hotel odvrniti od prave vere. A njen oče je spadal na prvo mesto v boju, njegova dožnost je bila postati ščit ogroženega evangelija. Ah, ona ni hotela grešiti zoper četrto zapoved. Toda mučili so jo težki dvomi, da ni dovolj trdna pred bogom in ljudmi. Zatekla se je k bogu, kakor je storila vedno v taki stiski, odprla je sveto pismo, da bi našla v njem pravo besedo. Toda našla je samo besede: Od vseh čistih ptic smete jesti, toda to je, česar ne smete jesti: orel in noj in kragulj in pelikan. Dolgo je razmišljala, toda pri vsej svoji spretnosti v razlagi prorokb ni mogla najti zveze med nesrečo svoje

dežele, med svojimi skrbmi ter pravo trdno vero in nojem ali pelikanom, ki ga izraeliti niso smeli jesti. Sklenila je predložiti prorokbe Beati Sturmovi, prosvetljeni svetnici stuttgartskega svetopisemskega kolegija.

Ze pol ure pred sejo se je zbralo enajst gospodov iz ožjega parlamentarnega odbora v domu deželnih stanov.

Ah, da so takrat odklonili princu posojilo, ah, da so kovali zaroto z njegovim bratom! Zda so bili vkleščani, iz katerih se ni bilo moglo izmotati. Princ bi moral biti svetnik, če bi zda, ko pride do oblasti, ne poplačal tega deželnim stanovom. A on še daleč ni bil svetnik. Govorilo se je, da v Beogradu ni ravnal posebno nežno s svojimi svetovalci, da je imel neprestane divje in besne spore s svojimi tovariši, da je preklinjal in besnel kakor pogan; niti najmanjšega odpora ni trpel, na glavah svojih svetovalcev je razbijal posodo in vse, kar se je dalo razbiti. Strašen pekel bodo imeli z njim.

Toda bili so trdno odločeni, da ne bodo popustili niti za las od svojih pravic in svoboščin. Ah, kako sladka je moč! Oni, enajst članov odbora so lizali najslajši med ustave. Drugi člani parlamenta so bili samo zato tu, da so potr-

jevali, kar so oni sklenili. Oni, samo oni so vladali v deželi, sklepali in odločali so za zaklenjenimi vrati kakor beneška signorije, predli so, snovali, sklepali med seboj ter vezali roke vojvodi in njegovim ministrom. Bilo je prijetno in sladko imeti občutek tolike važnosti in moči. Nikomur ne bodo dovolili, da bi prišel in segel po njihovih pravicah. Upro se temu na vso moč, deželo bodo obvarovali tiranije in katoliškega suženjstva. Saj vendar imajo močno zaščito in dobro jamstvo. Dovolj močan in dober je ta zakon, po katerem mora vojvoda prisesti, da bo ščitil njihove pravice protestantovske cerkve. Iz tega zakona ne more Rim s svojo lokavo razlagalsko umetnostjo iztrgati niti črke. Te verige ne bo prepilil niti najprebrisanejši jezuit. Kar naj grize ta pogan in besneči tiran, na tem železu si bo pomil zobe. O, jasni zakon, o blagoslovljene cerkvene rezervacije! O, dobra, trdna ustava in tübingenska pogodba! O, modra, zdrava hvalevredna prebrisanost prednikov, ki si nataknila tak nagobčnik grizočim vojvodom.

Ta čas, ko so skušali gospodje prikriti svojo notranjo negotovost z izmenjavo krepkih besed, je prišel pooblaščenec novega vojvode na vojni komi-

sarjat, kjer je zahteval na temelju pooblastila vojvode samega, pripravljenega že pred meseci, četo vojaštva, ki jo je tudi dobil, čim je prišel odgovor od deželnih stanov. Potem je pa vdrl — stari vojvoda še ni bil pod zemljo — v ministrski svet, aretiral v vojvodovem imenu prvake grofičine stranke ter dal z zobmi škripajoče, rohneče in preklinjajoče uradnike odpeljati na Hohenwiel. V ječo je moral tudi Friedrich Wilhelm, grofičin brat, ledeno hladni mož, ker je bil svojo sestro odstranil iz političnega življenja, da bi sam varno sedel v sedlu. V ječo so morali dvorni maršal, ministrski predsednik, oba njegova sinova, nadkonjar in konferenčni minister. Aretirani so bili tudi njihovi mali privrženci in stvorili, ravnatelj cerkvenega sveta Pfeil, tajni reverendar Pfau, vladna svetnika Vollmann in Scheid ter mnogo podrejenih uradnikov njune družine. Kako so se prej napihovali, kako ponosno in naduto so nastopali, da se jim je komaj zdelo vredno odzdravljati. Zda so pa sedeli v mračnih celicah in nihče se ni zmenil za nje, nihče jih ni hotel poznati.

Spominjajte se CMD

Žrebanje I. razreda 31. kola državne razredne loterije

9. in 10. oktobra t. l.

TRIKRAT več glavnih dobitkov kakor doslej!

DEVET 2.000.000.— 1.000.000.— 500.000.— 400.000
PREMIJ, in to: 300.000.— 250.000.— 250.000.— 200.000
200.000.— dinarjev

OSEMKRAT v kratkem razdobju so dobile premije
1.500.000.—
1.200.000.— in
1.000.000.— dinarjev

pri nas kupljene srečke!!

Cena srečk
kakor doslej:

1/2 srečka
Din. 200.—

1/2 srečka
Din. 100.—

1/2 srečka
Din. 50.—

Strogo solidna, strokovna in diskretna postrežba!
Glavna kolektura državne razredne loterije

A. REIN in DRUG, ZAGREB

Gajeva 8.

čica 15.

MALI OGLASI

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo

RAZNO

Beseda 50 par. davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

NOVOSTI ZA ZAVESE
dobite v veliki izbiri v špecijalni trgovini
RUDOLF SEVER,
Ljubljana, Marijin trg št. 2,
kjer vam jih tudi strokovno-
sko izvrši. 26/L

Skladišče ali večjo garažo s 3-4 sobnim stanovanjem eventualno tu gostilno v Ljubljani prevzame boljše podjetje s 1. januarjem 1936 v najem. Cenj, ponudbe na in-seratni oddelček lista pod Točni plačniki. 26/73.

Najcenejši zajtrk in večerjo ter najboljši mlečni izdelki, najceneje v mlečni Gorenjske mlekarne zadruge, Na. klo. Brjavčeva cesta št. 2 nasproti dramskega gledališča. 25/86

Grafolog in hirosof N. Sadluki v Ljubljani čita: karakter, preteklost, sedanjost in bodočnost. Sprejema: vsak dan od 9.-12. in 2.-7. Naslov: Ljubljana, Hotel »Stone«, II. nad. soba 64. 26/9

PREMOG
drva — karboparketi
SLOVŠA
Kolezijska ulica 19
telefon 39-34 67/L

Izgubil sem 12. 9. iz Kamnika proti Podgorju aktovko z različnimi vzorci in naročnimi knjigami. Pošten najditelj, za katerega je vsebina aktovke brez vsake vrednosti, naj isto vrne policiji v Kamniku ali po pošti na naslov. Stroški in poštena nagrada takoj plačano. Rado Pregrad. Pod. četrtek. 26/80

Ivrdka
A. & E. SKABERNE
Ljubljana — javlja da jemlje do preklica v račun zopet **HRANILNE KNJIZICE** prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov (Mestne hranilnice Ljudske posojilnice itd.

Krošnjar Vam ne nudi tako trepetnih šček in omelov, pridite k nam in izberete si, kar Vam ugaja.
Šimenc Hinko,
Ljubljana,
Resljeva cesta 2 (pri Zmajskem mostu). 26/83

OBLEKE POVRČNIKE
za gospode
KOSTUME, PLAŠČE
za dame
izdeluje elegantno po modri
J. JELOVŠEK
modni atelje
LJUBLJANA, Kongresni trg 8
pole: Kino »Matice«

PRODAM
Beseda 50 par. davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

ZOPET SMO CENEJŠI. Pri-
ma sportni suknjiči Din 95.-
Trenchouth Din 420.-. Spe-
cialna izbira pump, modne
hlače, perilo itd. Prešker
Sv. Petra 17 4/L

Radi opustitve drevesnice po-
ceni prodam različno sadno
drevje, grmičevje, kakor tudi
sadike na malo in veliko. In-
teresi se naj zglašijo pri Jo-
sip Rosenberg, Maribor, Slo-
venska ul. 26/83

POZOR
Prodam ugodno, fotoapar.,
kompletno »salmo« orodje, vjo-
tino, zlato moško uro, žensko
z zapetnico, srebrno uro, uha-
ne, stroj za striženje, kom-
pletno posteljo, nočno omare,
dvaat žlice, servijet, moško ob-
leto, marjanco, stole, mizo,
steklenice za vlaganje, gašpor-
ček, lažje pojabe, umivalnik,
košaro, samokres. Naslov v
upr. »Slov. Naroda«. 26/86

Rabljena kolca otroške vo-
zičke in druge predmete po-
ceni kupite pri »Prometu« (na-
sproti Križeviške cerkve). 26/93

POSEST

Cirka 16.000 m² zemljišča
ugodno na prodaj v Sp. šiški
v bližini nove cerkve. Elektri-
ka in vodovod, dober zemlji-
šni material na mestu. V po-
stev pridejo tudi knjižice
dobro, stojiščih ljubljanskih
zavodov. Tozadevna pojasnila
daje Mirko Mišček, brusilnica
stekla in ogledal Ljubljana,
VII. Medvedova 38. telef. 3575.
26/91

STANOVANJA

Beseda 50 par. davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

Iščem stanovanje 2 oseb-
ves dan odsotni, plačam za
pol leta vnaprej. Ponudbe na
upravo »Slov. Naroda« pod
šifro »Centrum«. 26/92

DOPISI

Žensko srednje, čedne po-
stave do 35. let staro, ki ni
v zakonu, zadovoljna s ščem
kot prijateljico. Po možnosti
s sliko, ki se vrne in s polnim
naslovom na upravo Slov. Na-
roda pod »Prijatelj 117«. Stro-
go tajno. 26/82

POUK

Tečaji nemščine v Delavski
zbornici: začetniki, nadalje-
valni in konverzacijski; vpl-
sovanje mladine ob 2. (vhod iz
Čopove ulice, zadnja vrata,
levo) odraščih ob pol 7. (glavni
vhod, desno). 26/96

MALI OGLASI

SLOV. NARODU
IMAJO
SIGUREN USPENI

KAROL KOCJANČIČ

KAMNOSEK

Nagrobni spomeniki

Iz granata marmora ter umetnega kamna.

Marmornate plošče

Za pohištvo ter elektrotehniko. Vsa cerkvena dela.

SOLIDNA IZVRŽBA. CENE ZMERNE.

MARIBOR, GREGORČIČEVA UL. 25

Makulturni panir

proda

»Uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5

Inserirajte v našem listu!!

MESEČNA NAROČNINA
12 DIN

Najboljši in naj-
cenejši insercijski
organ. — Oglasi
v našem listu imajo
popoln uspeh. Mali
oglasi beseda 50 p.
Edini popoldanski
list Slovenije. —
Uprava Ljubljana,
Knafljeva ulica 5.

SLOVENSKI NAROD

ZNIZANE CENE

dvekolov, otroških, igra-
nih, invalidskih vozilov,

prevoznih triciklov, motorjev, sivalnih strojev. Ceniki francoz.
»TRIBUNA« F. BATJEL, tovarna dvokoles in otroških
vozilov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4

Radi popolnega renoviranja

»Kavarne Prešeren«
v Ljubljani

se prodajo lepi lustrirani. Vsi dobro ohranjeni
kavarniški divani, biljardne krogle, bilj. palice
(keji) i. t. d. vse najceneje.

KAROL POLAJNAR
kavarnar

ŠPECIJALNO ZAGREBSKO
TOMISLAV PIVO 18%
toči restavracija HOTELA ŠTRUKEL